

**Toelichting op het
Peilbesluit Rijnenburg 2009**

HOOGHEEMRAADSCHAP
**DE STICHTSE
RIJNLANDEN**

Inhoud

1	Inleiding	5
1.1	Achtergrond peilbesluiten	5
1.2	Aanleiding peilbesluit Rijnenburg 2009	5
1.3	Leeswijzer.....	6
2	Beleid	7
2.1	Europees beleid.....	7
2.2	Nationaal beleid.....	7
2.3	Provinciaal beleid.....	9
2.4	Gemeentelijk beleid	9
2.5	Beleid Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden	9
2.6	Planologische ontwikkelingen	11
2.7	Overig beleid	11
2.7.1	Natuurwetgeving.....	11
2.7.2	Cultuurhistorie en archeologie	11
3	Beschrijving van het gebied	13
3.1	Situering	13
3.2	Bodemopbouw en geologie.....	13
3.3	Functies plannen	13
3.3.1	Streekplan provincie Utrecht 2005-2015	13
3.3.2	Waterhuishoudingsplan provincie Utrecht 2005-2010	13
3.3.3	Bestemmingsplannen	14
3.4	Grondgebruik en bebouwing.....	14
3.5	Hoogteligging en maaiveld daling	14
3.6	Landschap	16
3.7	Ecologie en natuurwaarden	16
3.8	Archeologie en cultuurhistorie.....	16
3.9	Ruimtelijke ontwikkelingen	17
4	Huidige waterhuishoudkundige situatie	18
4.1	Watersysteem.....	18
4.1.1	Beschrijving vigerend peilbesluit	18
4.1.2	Huidige peilen en drooglegging.....	18
4.1.3	Aan- en afvoer van water.....	20
4.1.4	Afwijkende peilen en gebieden	20
4.1.5	Kwel en wegzijging	21
4.1.6	Grondwater.....	21
4.1.7	Waterberging.....	21

4.2	Waterkwaliteit	22
4.2.1	Chloride	23
4.2.2	Fosfor	23
4.2.3	Stikstof.....	23
4.2.4	Bestrijdingsmiddelen.....	24
5	Knelpunten huidige situatie	25
5.1	Afwijkende of onbekende peilen	25
5.2	Waterkwantiteit/wateropgave	25
5.3	Waterkwaliteit	25
5.4	Belangen	25
6	Peilafweging	26
6.1	Algemeen	26
6.2	Effecten peilvoorstel	31
7	Nieuwe (voorgestelde) waterhuishoudkundige situatie	32
7.1	Vaststelling nieuwe peilen.....	32
	Literatuurlijst	34
	Bijlage 1: Functiebeschrijvingen uit het streekplan.....	35
	Bijlage 2: Kernpunten provinciaal beleid voor peilbesluiten	36
	Bijlage 3: Hoofdpunten beleidsnota peilbesluiten HDSR	37
	Bijlage 4: Oude peilbesluiten.....	39
	Kaarten.....	41
1.	Ligging deelgebied, polder- en peilgebiedindeling	
2.	Functiekaart	
3.	Landgebruik	
4.	Bodemopbouw en grondwatertrappen	
5.	Maaiveldhoogte	
6.	Maaivelddaling	
7.	Drooglegging huidige situatie	
8.	Huidige waterhuishoudkundige inrichting	
9.	Kwel en wegzijging	
10.	Cultuurhistorische waarden	

1 Inleiding

1.1 Achtergrond peilbesluiten

Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden is verantwoordelijk voor het waterbeheer in een groot deel van de provincie Utrecht en een klein deel van de provincie Zuid-Holland. Het waterschap draagt hiermee zorg voor de kwaliteit en kwantiteit van de oppervlaktewateren en voor de waterkeringen in het beheersgebied.

Als waterbeheerder van het oppervlaktewater is het Hoogheemraadschap Stichtse Rijnlanden volgens de wet op de Waterhuishouding en de provinciale verordening waterhuishouding HDSR 2002 verplicht peilbesluiten vast te stellen voor de gebieden onder zijn beheer. Een goedgekeurd peilbesluit biedt aan belanghebbenden duidelijkheid en rechtszekerheid over de te handhaven peilen in het betreffende gebied. Het peilbesluit moet gezien worden als een instructienorm die het waterschap een inspanningsverplichting oplegt.

In een peilbesluit stelt het waterschap de gewenste oppervlaktewaterpeilen vast voor het gebied waarvoor het besluit geldt. Dit gebied kan onderverdeeld zijn in meerdere peilgebieden. Soms wordt voor een gebied meer dan één peil vastgesteld. Via het peilbeheer wordt de afwatering van het plangebied geregeld en wordt de grondwaterstand beïnvloed. Het peilbesluit zelf geeft in ieder geval aan op welk gebied het besluit betrekking heeft, welk(e) peil(en) daar zal (zullen) gelden en de periode waarvoor de in het peilbesluit opgenomen waterstanden zullen gelden, bijvoorbeeld een zomer- en een winterpeil.

Op basis van het Reglement Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden, artikel 73, vindt de goedkeuring van het peilbesluit plaats door Gedeputeerde Staten van die provincie waarin het gebied ligt waarop het peilbesluit betrekking heeft. Voor het peilbesluit van het gebied Rijnenburg is dit de provincie Utrecht.

1.2 Aanleiding peilbesluit Rijnenburg 2009

Een peilbesluit moet binnen 10 jaar na vaststelling worden herzien. Deze termijn kan met maximaal vijf jaar worden verlengd. Voor een aantal peilgebieden binnen het beheersgebied heeft de herziening van het peilbesluit niet binnen de gestelde termijn plaats gevonden. Het waterschap heeft in het Waterbeheersplan 2003-2007 als doelstelling opgenomen om uiterlijk in 2007 voor het hele beheersgebied over geldige peilbesluiten te beschikken. Bij het opstellen van nieuwe peilbesluiten wordt zo veel mogelijk aangehaakt bij gebiedsgerichte projecten en gestreefd naar een vermindering van het totaal aantal peilbesluiten. Voor het voormalige bemalinggebied Bijleveld-Heijcop is in 1989 een peilbesluit vastgesteld. Het peilbesluit uit 1989 is niet tijdig herzien. Voor het overig deel van het gebied is nooit een peilbesluit opgesteld.

Voor dit gebied wordt op termijn een Watergebiedsplan opgesteld. In een watergebiedsplan beschrijft het waterschap de richtlijnen voor het waterbeheer in een bepaald gebied, onder andere over peilbeheer en onderbemaling. Daarbij wordt niet alleen rekening gehouden met waterhuishoudkundige aspecten maar ook met de verschillende gebruiksfuncties in het gebied, zoals landbouw, natuur en bebouwing. Het watergebiedsplan resulteert in nieuwe peilbesluiten en inrichtingsplannen voor het watersysteem.

Het waterschap heeft ervoor gekozen om het peilbesluit voor Rijnenburg zo snel mogelijk te actualiseren, zodat in de tussenliggende periode totdat een watergebiedsplan wordt opgesteld een actueel peilbesluit aanwezig is. Omdat het watergebiedsplan dieper ingaat op de knelpunten in de waterhuishouding en de inrichting, wordt dit peilbesluit eenvoudig ingestoken. In dit peilbesluit worden zoveel mogelijk de huidige peilen (praktijkpeilen) vastgelegd.

Bij het opstellen van dit peilbesluit heeft het waterschap onderzoek verricht naar de gewenste waterpeilen in het gebied Rijnenburg. Uiteraard zijn de ervaringen met het waterbeheer een belangrijk uitgangspunt geweest. In het onderzoek zijn alle in het geding zijnde belangen meegenomen.

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 is het algemene en gebiedsgerichte beleid beschreven van de rijksoverheid, provincie, gemeenten en het waterschap, voor zover relevant voor dit peilbesluit. Hoofdstuk 3 geeft een algemene beschrijving van het gebied Rijnenburg en in hoofdstuk 4 is de huidige waterhuishoudkundige situatie weergegeven. De eventuele knelpunten van de huidige waterstaatkundige situatie zijn beschreven in hoofdstuk 5 en de peilafweging in hoofdstuk 6. Tot slot wordt in hoofdstuk 7 de nieuwe (voorgestelde) waterhuishoudkundige situatie beschreven.

2 Beleid

2.1 Europees beleid

Op 22 december 2000 is de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) in werking getreden. Het doel van deze richtlijn is de vaststelling van een kader voor de bescherming van landoppervlaktewater, overgangswater, kustwateren en grondwater. Dit moet bijdragen tot de beschikbaarheid van voldoende oppervlaktewater en grondwater van goede kwaliteit voor een duurzaam, evenwichtig en billijk gebruik van water. Het uitgangspunt hierbij is waterbeheer op het niveau van stroomgebieden. In 2009 moeten de lidstaten voor ieder stroomgebied een eerste stroomgebiedbeheersplan (SGBP) opgesteld hebben. Het stroomgebiedbeheersplan bevat voor oppervlaktewaterlichamen, grondwaterlichamen en beschermde gebieden een beschrijving van het watersysteem, een invulling van het begrip 'goede toestand', een vergelijking van de huidige toestand met de goede toestand en een beschrijving van maatregelen die nodig zijn om de goede toestand te bereiken. Bij het bepalen van de 'goede toestand' worden het watersysteem en zijn natuurlijke referentie leidend. Het SGBP vormt geen inspanningsverplichting, maar een resultaatsverplichting. Indien de 'goede toestand' niet is gerealiseerd in 2015 (onder voorwaarden zijn er mogelijkheden voor uitstel tot 2021 of 2027) kan de Europese Unie sancties opleggen aan de betreffende waterbeheerders.

Het beheersgebied van Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden behoort tot het stroomgebied Rijn-West. De verschillende overheden binnen het stroomgebied van Rijn-West hebben een werkplan (van 2005 tot 2009) opgesteld voor het eerste SGBP. Hierin is afgesproken dat het beleidsproces twee keer regionaal wordt doorlopen. Eerst een keer globaal (per beheersgebied), daarna fijn (per waterlichaam). Inmiddels is de eerste slag gemaakt en vastgelegd in de Zomernota Rijn-West 2006. In de Zomernota wordt een globaal beeld gegeven van de mogelijke doelen, maatregelen en kosten.

Voor het uitvoeren van de globale verkenning is het beheersgebied van Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden opgedeeld in drie regio's: Oost (Utrechtse Heuvelrug), Midden (stedelijk gebied van Utrecht en Nieuwegein) en West (het veenweidegebied). Het gebied Rijnenburg behoort tot West (het veenweidegebied). Conclusies uit de globale verkenning voor regionale wateren zijn:

- Ecologische en chemische doelen voor het regionale oppervlaktewater zijn te realiseren;
- inrichting (natuurvriendelijke oevers, vispassages en natuurvriendelijk beheer) is een zeer effectieve maatregel om KRW-doelen te realiseren. Echter maatregelen om belastingen van vermestende stoffen en zware metalen te verminderen zijn ook nodig om 100% van de KRW-doelen te halen.

In 2007 wordt deze analyse van mogelijke doelen en maatregelen verfijnd tot op het niveau van de afzonderlijke wateren.

Voor het behalen van de doelen van de KRW is het belangrijk dat met dit peilbesluit de huidige waterkwaliteit gehandhaafd blijft of verbetert. In dit opzicht is een peilverlaging dus niet wenselijk, omdat daardoor de waterdiepte verkleind wordt. Een kleinere waterdiepte is negatief voor de waterkwaliteit.

2.2 Nationaal beleid

De Commissie Waterbeheer 21ste eeuw heeft in het najaar van 2000 advies uitgebracht over het waterbeleid in de 21ste eeuw (WB21). Conclusie was dat het watersysteem anno 2000 niet is opgewassen tegen de (verwachte) opgaven van de nieuwe eeuw. De Commissie stelt een nieuwe aanpak voor, waarbij de trits 'vasthouden, bergen, afvoeren', 'geen afwenteling' en 'ruimte voor water' leidende principes zijn. Het kabinet heeft de conclusies van de

Commissie overgenomen en met de nota's Anders Omgaan met Water, Derde Kustnota en Ruimte voor de rivier tot rijksbeleid gemaakt.

Naar aanleiding van WB21 is Nederland verdeeld in zeventien deelstroomgebieden waarvoor een stroomgebiedvisie is opgesteld. Het gebied Rijnenburg ligt in het deelstroomgebied Amstelland. De Stroomgebiedvisie (SGV) Amstelland (2002) is opgesteld door de inliggende provincies, waterschappen en directies van Rijkswaterstaat onder regie van de provincie Utrecht. De SGV Amstelland vormt het regionale waterbeeld voor de lange termijn (2050) met een operationele uitwerking voor de middellange termijn (2015). Tevens vormt de SGV Amstelland de regionale inbreng voor het Nationaal Bestuursakkoord Water en een bouwsteen voor de streekplannen. Daarnaast is de SGV de basis voor de provinciale waterhuishoudingplannen en waterbeheersplannen.

In de SGV Amstelland zijn de huidige en toekomstige knelpunten geïnventariseerd.

De huidige knelpunten in het gebied Rijnenburg zijn met name verhoogd risico van wateroverlast bij hoge waterstanden in het ARK, lokale (grond)wateroverlast in polders en het stedelijk gebied, verdroging van natuurgebieden, watertekort voor de landbouw met name voor de nachtvorstbestrijding, verslechterde oppervlaktewaterkwaliteit door uit/afspoeling van de landbouwgebieden en verontreinigde waterbodems. Voor de toekomst (2050) is ingeschat dat de wateroverlast door hoge grondwaterstanden en watertekort als gevolg van lage rivierstanden grote aandachtspunten zullen zijn. De belangrijkste oplossingsrichtingen voor deze knelpunten in het gebied Rijnenburg zijn:

- Garanderen van de veiligheid.
- Verbeteren van de waterkwaliteit.

In onderhavig peilbesluit is zo veel mogelijk rekening gehouden met deze oplossingsrichtingen.

In het Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW, 2003) verplichten Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen zich om in de periode tot 2015 het watersysteem in Nederland te verbeteren en op orde te houden. Het NBW bevat taakstellende afspraken ten aanzien van veiligheid en wateroverlast en procesafspraken ten aanzien van watertekorten, verdroging, verzilting, water(bodem)kwaliteit, sanering waterbodems en ecologie. Ook zijn afspraken gemaakt over verantwoordelijkheden en financiën. De afspraken uit het NBW houden onder andere in dat de waterschappen de regionale watersystemen moeten toetsen aan de werknormen wateroverlast en aangeven welke ruimteclaims hieruit voortkomen (de zogenaamde wateropgave). Ook over het vaststellen van het gewenste grond- en oppervlaktewaterregime (GGOR) zijn afspraken gemaakt in het NBW. In onderhavig peilbesluit is hiermee zoveel mogelijk rekening gehouden.

In september 2006 heeft de Staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat bij de Kamer een nieuw wetsvoorstel ingediend voor de nieuwe Waterwet. De Waterwet moderniseert en integreert de bestaande wetgeving op het gebied van waterbeheer. Veel van de huidige wetgeving is versnipperd in verschillende wetten die deels ook verouderd zijn. Het voorontwerp van de Waterwet is inmiddels gereed. De wetten die in aanmerking komen voor integratie en modernisering zijn: de Wet op de waterhuishouding, de Wet verontreiniging oppervlaktewateren, de Wet verontreiniging zeewater, de Grondwaterwet, de Wet droogmakerijen en indijkingen, de Wet op de waterkering, de Wet beheer rijkswaterstaatswerken en de Waterstaatswet 1900. Genoemde wetten worden ingetrokken met de invoering van de nieuwe Waterwet, behalve de laatste twee wetten. Deze wetten bevatten namelijk ook onderdelen van het beheer van wegen. De Wrakkenwet en de Ontgrondingenwet worden in dit stadium nog niet opgenomen in het wetsvoorstel. In 2007 wordt onderzoek uitgevoerd naar de mogelijkheden deze wetten te integreren en/of in te trekken.

De Waterwet gaat niet over de organisatie en financiering van het regionale waterbeheer. Dit is vastgelegd in de Waterschapswet. In het wetsvoorstel is de doelstelling van het

waterbeheer als volgt samengevat: "Het voorkomen en waar nodig beperken van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste, in samenhang met de bescherming en verbetering van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen en de vervulling van functies die krachtens de Waterwet zijn toegekend aan watersystemen.

2.3 Provinciaal beleid

Het gebied Rijnenburg ligt in de provincie Utrecht. In het Streekplan Utrecht 2005-2015 is het provinciaal beleid beschreven op het gebied van de ruimtelijke ontwikkeling in de provincie Utrecht.

Water vormt een van de hoofdbeleidslijnen van het provinciaal ruimtelijk beleid en wordt als uitgangspunt voor nieuwe ruimtelijke afwegingen gebruikt. Een belangrijk aandachtspunt voor het deelgebied Stad Utrecht bij het opstellen van peilbesluiten is flexibel peilbeheer.

Bij flexibel peilbeheer worden marges toegepast waarbinnen het oppervlaktewaterpeil mag fluctueren. Hierdoor wordt de waterbergingscapaciteit vergroot doordat meer water vastgehouden kan worden en het water langer vastgehouden kan worden.

Het Waterhuishoudingsplan 2005-2010 van de provincie Utrecht geeft de hoofdlijnen weer van het provinciaal waterbeleid voor de periode 2005 tot en met 2010. In dit nieuwe plan worden de recente ontwikkelingen in het waterbeheer in het provinciaal waterbeleid geïntegreerd. Het hoofddoel voor dit provinciale waterhuishoudingplan is: het realiseren en in stand houden van een veilig en woonbaar land. De provincie Utrecht streeft naar gezonde en veerkrachtige watersystemen en een duurzaam gebruik van water voor mens en natuur. Een belangrijk onderdeel van het waterhuishoudingplan is de functiekaart, die is afgeleid van de plankaarten bij het streekplan. Het beschrijft op welke doelen het lokale waterbeheer gericht dient te zijn en in welke gebieden speciale aandachtspunten gelden. Deze doelen en aandachtspunten worden in paragraaf 3.3 beschreven.

2.4 Gemeentelijk beleid

Het gebied Rijnenburg is verdeeld over vier gemeenten, te weten: IJsselstein, Montfoort, Woerden en Utrecht. Het gemeentelijk beleid voor het gebied Rijnenburg is vastgelegd in de bestemmingsplannen van deze gemeenten. De bestemmingsplannen vormen in principe een nadere uitwerking van het betreffende streekplan en zijn hieraan ook getoetst. De hoofdfuncties van de bestemmingsplannen komen dus overeen met de hoofdfuncties van de betreffende streekplannen.

2.5 Beleid Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden

In de Waterstructuurvisie Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden (2002) presenteert het waterschap zijn integrale visie op een duurzaam waterbeheer, waarmee geanticipeerd kan worden op de ontwikkelingen in het waterbeheer. De visie is tot stand gekomen in een dialoog met provincie, gemeenten en maatschappelijke organisaties. De Waterstructuurvisie geeft richting aan het toekomstige waterbeheer van het waterschap en is input voor het waterbeheersplan van het waterschap, de provinciale waterhuishoudingplannen, de stroomgebiedvisie en gemeentelijke waterplannen. Daarnaast wil het waterschap met de visie duidelijk maken welke uitgangspunten en doelstellingen uit het oogpunt van duurzaam waterbeheer van belang zijn voor ruimtelijke plannen, zoals de provinciale streekplannen en gemeentelijke bestemmingsplannen. De hoofdpunten voor het peilbeheer komen terug in de bovengenoemde beleidsstukken en zijn daar beschreven.

In het Waterbeheersplan Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden 2003-2007 zijn de plannen beschreven voor het waterbeheer in de periode 2003-2007 met een doorkijk naar 2015. In het plan zijn de waterdoelstellingen uitgewerkt zoals deze op Europees, nationaal en provinciaal niveau zijn geformuleerd. Het sluit goed aan op de Vierde Nota

waterhuishouding en de provinciale plannen op het gebied van water en milieu. Daarnaast is in het plan rekening gehouden met diverse visies op veranderend waterbeheer: het advies "Waterbeheer voor de 21^e eeuw" van de commissie Tielrooij, De Waterstructuurvisie van De Stichtse Rijnlanden en de daarop gebaseerde stroomgebiedvisie Amstelland.

In het waterbeheersplan is extra aandacht besteed aan het peilbeheer in veengebieden. In nieuw op te stellen peilbesluiten voor veengebieden moet rekening gehouden worden met de grondwaterstand om bodemdaling (door inklinking en oxidatie van veen) zo veel mogelijk te voorkomen. Voor deze gebieden geldt als randvoorwaarde dat een peilverlaging niet verder mag gaan dan de huidige maaiveld daling. Uitzonderingen hierop zijn alleen mogelijk als de (meestal landbouwkundige) noodzaak kan worden aangetoond en geen evenredige schade voor andere belangen ontstaat. Een drooglegging van maximaal 60 cm is hierbij richtinggevend. Inmiddels streeft het waterschap naar een jaargemiddelde drooglegging van 50 cm in de veenweidegebieden om de bodemdaling zoveel mogelijk tegen te gaan. Het tegengaan van bodemdaling vormt namelijk één van de belangrijke beleidsopgaven voor het veenweidegebied.

Het vigerende beleid van het waterschap omtrent de peilbesluiten is uitgewerkt in de beleidsnota peilbesluiten (1998). De hoofdlijnen zijn weergegeven in bijlage 3.

- Het peilbeheer wordt zoveel mogelijk afgestemd op de functies uit de waterbeheersplannen en streekplannen.
- Voor agrarisch grondgebruik worden de volgende droogleggingnormen gehanteerd:

Bodemsoort	Droogleggingnorm
Veen	< 0,60
Klei op veen	0,60 – 0,80
Klei	0,70 – 1,00
Klei op zand	0,70 – 1,00
Zand	0,50 – 0,80

- Voor gebieden met de hoofdfunctie natuur en landschap wordt de drooglegging afgestemd op het streefbeeld voor het gebied.
- Voor bebouwde gebieden wordt een droogleggingnorm van 0,70 – 1,00 m gehanteerd.
- Om gebiedseigen water zo goed mogelijk te kunnen benutten streeft het waterschap naar de invoering van een flexibel peilbeheer. In nieuw op te stellen peilbesluiten moet aangegeven worden welke mate van flexibel peilbeheer voor een bepaald gebied ingevoerd zal worden.
- Ten aanzien van peilaanpassingen geldt gelden aantal voorwaarden. Deze zijn opgenomen in bijlage 3.
- Het waterschap streeft er naar het aantal op- en onderbemalingen zo beperkt mogelijk te houden door criteria te hanteren bij de beoordeling van vergunningaanvragen (zie bijlage 3).

Naast bovengenoemde voorwaarden geldt als algemene norm dat binnen het peilgebied niet meer dan 25% van de oppervlakte mag worden op- of onderbemalen. Bij deze oppervlakte wordt uitgegaan van de totale perceels grootte, inclusief het aanwezige oppervlaktewater binnen het op- of onder te bemalen gebied.

Het waterschap wil het peilbesluit benutten als actief instrument om tot een duurzaam waterbeheer te komen waarbij het Gewenste Grond- en Oppervlaktewater Regime (GGOR) als uitgangspunt genomen wordt. De voorbereiding van dit peilbesluit is zo veel mogelijk in lijn met de GGOR systematiek: de afweging en communicatie zijn zo transparant mogelijk.

Het waterschap streeft naar dynamisch peilbeheer. Dynamisch peilbeheer houdt in dat het waterpeil dynamisch in de tijd kan fluctueren binnen een van tevoren vastgestelde boven- en ondergrens. Afhankelijk van de weersomstandigheden, de groeiomstandigheden voor het gewas en de agrarische bedrijfsvoering kan het peil worden ingesteld op of tussen het peil van de vastgestelde boven- en ondergrens (zie bijlage 4). Dynamisch peilbeheer is met name van belang in veenweidegebieden en is (nog) niet van toepassing op dit peilbesluit.

2.6 Planologische ontwikkelingen

Voor de gemeente Utrecht is Rijnenburg een belangrijk ontwikkelingsgebied voor woningbouw. Provincie Utrecht, gemeente Utrecht en Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden willen dat de nieuw te bouwen wijk klimaatbestendig en duurzaam wordt. Het plan is om in Rijnenburg 7.000 woningen te bouwen in een hoogwaardig woonmilieu dat aansluit bij de regionale woningvraag. Naast wonen is er ruimte voor werken, groen en water.

Dit plan is opgenomen in de Structuurvisie Utrecht. In 2008 wordt een Masterplan voor Rijnenburg opgesteld. Voorlopig zijn er nog geen vastgestelde plannen voor het gebied.

2.7 Overig beleid

2.7.1 Natuurwetgeving

De natuurwetgeving in Nederland kent twee sporen: de soortenbescherming en de gebiedsbescherming. Hiertoe zijn twee wetten actief, respectievelijk de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998. In beide wetten zijn naast het nationaal natuurbeschermingsbeleid ook tal van internationale verdragen en richtlijnen verankerd, zoals de Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn, Wetlands-Conventionie, Conventionie van Bonn en CITES.

De Natuurbeschermingswet 1998 richt zich alleen op gebiedsbescherming en legt de bescherming van natuurgebieden in de nationale wetgeving vast. Kern van de gebiedsbescherming wordt gevormd door het netwerk van *Natura 2000-gebieden* (Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn) die strikt beschermd zijn. Daarnaast zijn er ook nog tal van Beschermden Natuurmonumenten, de Nationale Landschappen, de Nationale Parken, de Ecologische Hoofdstructuur (Structuurschema Groene Ruimte en Nota Ruimte) en worden in het kader van de Wetlands-Conventionie wetlands aangewezen.

De verplichtingen voor soortbescherming zijn overgenomen door de Flora- en faunawet. De soortenbescherming kent naast de passieve wettelijke bescherming (het tegenhouden van verslechtering) met de Flora- en faunawet een actieve soortenbescherming via onder andere de soortenbeschermingsplannen (het Meerjarenprogramma Uitvoering Soortenbeleid 2000-2004) en de 'rode lijsten'.

2.7.2 Cultuurhistorie en archeologie

Belvédère is een initiatief van de ministeries van VROM, OCW, LNV en V&W. Hun streven om cultuurhistorie meer te betrekken bij ruimtelijke ontwikkelingen staat verwoord in de Nota Belvédère. Deze nota is in november 1999 in de Tweede Kamer besproken. Met de Nota Belvédère pleiten de vier ministeries voor een respectvolle omgang met cultuurhistorische waarden binnen ruimtelijke ontwikkelingen. Provincies en gemeenten wordt gevraagd voor deze gebieden en steden actief cultuurhistorisch beleid te formuleren, gericht op het herkenbaar houden en versterken van de historische en ruimtelijke samenhang, en deze in streek- of bestemmingsplannen vast te leggen.

Een deel van de Belvédèregebieden zijn gebruikt om de Nationale Landschappen aan te wijzen die zijn opgenomen in de Nota Ruimte (PKB deel 3a van 12 april 2005). De Belvédèregebieden die zijn opgenomen in de Nationale Landschappen hebben hiermee een formele status gekregen. Nationale Landschappen zijn gebieden met internationaal zeldzame, unieke en nationaal kenmerkende landschappelijke kwaliteiten. De bijzondere

natuurlijke, cultuurhistorische en recreatieve kwaliteiten van het landschap moeten behouden blijven en waar mogelijk versterkt worden. Sociaal-economische ontwikkeling blijft mogelijk, mits de kernkwaliteiten van het gebied worden versterkt (het zogenaamde 'ja, mits'-principe). De provincies staan voor de taak om deze Nationale Landschappen concreet te begrenzen in de streekplannen en om hiervoor integrale uitvoeringsprogramma's te ontwikkelen.

Daarnaast hebben de provincies een Cultuurhistorische Hoofdstructuur (CHS) opgesteld. De CHS geeft een overzicht van het cultureel erfgoed in betreffende provincie. Het doel van de CHS is om het cultuurhistorisch erfgoed veilig te stellen en te versterken. Daarnaast gebruiken beleidsmakers en planologen de CHS als bron van inspiratie en als sturingsinstrument bij stedelijke en landschappelijke ontwikkeling. De CHS is ruimtelijk verankerd in de streekplannen.

De bescherming van het archeologische erfgoed in de bodem en de inbedding ervan in de ruimtelijke ontwikkeling is het onderwerp van het Europese Verdrag van Valletta (Malta). Nederland heeft dit verdrag in Valletta in 1992 ondertekend en goedgekeurd. Er is daarna gewerkt aan een wijziging van onder andere de Monumentenwet (988) en in 2003 is een wetsvoorstel ingediend bij de Tweede Kamer. In april 2006 is dit wetsvoorstel door de Tweede Kamer goedgekeurd en is het voorgelegd aan de Eerste Kamer. Vooruitlopend op de wetgeving wordt overal in Nederland inmiddels al gehandeld 'in de geest' van het verdrag van Malta. Met dit verdrag wordt er onder andere gestreefd naar het behouden van het archeologische erfgoed in haar oorspronkelijke context, door in de ruimtelijke ontwikkeling rekening te houden met archeologische waarden in de bodem en onder water.

Door verlagingen van polderpeilen bestaat de kans dat archeologische waarden worden aangetast doordat ze boven de grondwaterspiegel komen te liggen. Het is daarom van belang om archeologische waarden te inventariseren en het effect van eventuele peilverlagingen in dit verband te bepalen.

3 Beschrijving van het gebied

3.1 Situering

Het gebied Rijnenburg heeft een oppervlakte van circa 3.095 ha. Op kaart 1 in de bijlage is de ligging van het gebied weergegeven. Het gebied wordt in het noorden begrensd door de Leidse Rijn en de Rijksweg A12, in het oosten door Rijksweg A2, in het zuiden door de Hollandsche IJssel en in het westen door de Hollandsche Kade.

Het gebied ligt binnen vier gemeenten. In het noorden en noordwesten valt het gebied binnen de gemeenten Woerden en Utrecht. Het zuiden behoort tot de gemeente IJsselstein en het zuidwesten tot de gemeente Montfoort.

3.2 Bodemopbouw en geologie

Het gebied ligt op de kom- en stroomrugafzettingen van de Hollandse IJssel en de Leidse Rijn. De afzettingen zijn over het algemeen zware klei en zware zavel. In het noordoosten is ook veen afgezet. De bodemtypen die overeenkomen met de afzettingen zijn drechtvaaggronden (zwarte klei) langs de hele noordrand en het midden van het gebied en poldervaaggronden (zwarte klei en zware zavel) langs de zuidrand en midden van het gebied. De veenafzetting in het noordwesten behoort tot de waardveengronden. De bodemopbouw is weergegeven op kaart 4 in de bijlage. In tabel 3.1 is de verdeling van de bodemopbouw weergegeven

Tabel 3.1: Bodemopbouw Rijnenburg

grondsoort	ha	%
bebouwing	185,4	6,0
overig	17,0	0,5
veen	128,9	4,2
water	40,5	1,3
zwarte klei	2.292,2	74,0
zwarte zavel	431,0	14,0
eindtotaal	3.095	100,0

3.3 Functies plannen

3.3.1 Streekplan provincie Utrecht 2005-2015

Volgens het Streekplan voor de periode 2005-2015 (provincie Utrecht 2004) bestaat het gebied uit landelijk gebied 1, 2 en 3, stedelijk gebied en veenweidegebied (bijlage 1). Een overzicht van deze functies is weergegeven in kaart 2.

In Harmelen zijn uitbreidings- en inbreidingsgebieden voor woningbouw gepland. In de noord-oosthoek, ten westen van Nieuwegein (Heicopsche polder), is een grote uitbreiding voor woningbouw en bedrijventerreinen gepland.

3.3.2 Waterhuishoudingsplan provincie Utrecht 2005-2010

In het waterhuishoudingsplan is een kaart opgesteld met gebiedsdoelen voor de provincie. Het gebied Rijnenburg heeft het gebiedsdoel 'Klei en Bonk' toegewezen gekregen. De doelen hiervan zijn:

- Meeliften van water met ruimtelijke ontwikkelingen.
- Waterkwaliteit op basisniveau.
- Oplossen van waterknelpunten.

Een groot deel van het gebied, ten zuiden van Harmelen, valt binnen de 100-jaarszone voor bestaande onttrekkingen (in dieper gelegen watervoerende pakketten). Verder is vrijwel het gehele gebied Rijnenburg zoekgebied voor vervangende productiecapaciteit drinkwater.

3.3.3 Bestemmingsplannen

De bestemmingsplannen van de gemeenten vormen een nadere uitwerking van de betreffende streekplannen en zijn hieraan getoetst. De hoofdfuncties van de bestemmingsplannen komen overeen met de hoofdfuncties van het streekplan. Voor het buitengebied ligt de nadruk op behoud, versterking en ontwikkeling van de ruimtelijke kwaliteit.

3.4 Grondgebruik en bebouwing

Het grondgebruik in het gebied Rijnenburg is in onderstaande tabel weergegeven. De tabel is ingevuld met behulp van het landelijke Landgebruiksbestand Nederland, versie 5 (LGN5). De gegevens uit dit bestand zijn gebaseerd op satellietbeelden uit 2004 en geven het werkelijke landgebruik op dat moment weer (kaart 4). Uit de tabel blijkt dat het gebied Rijnenburg voor ruim 73% bestaat uit grasland. De totale bebouwing in agrarisch en stedelijk gebied beslaat ongeveer 2% van het gebied. In de peilafweging in hoofdstuk 6 is per peilgebied aangegeven welk landgebruik in dat peilgebied voorkomt.

Tabel 3.2: Landgebruik Rijnenburg volgens LGN5

landgebruik	ha	%
bebouwing in agrarisch gebied	74,6	2,4%
bebouwing in buitengebied	0,4	0,0%
boomgaard	47,5	1,5%
bos met dichte bebouwing	22,0	0,7%
glastuinbouw	0,4	0,0%
gras	2.255,9	72,9%
gras in bebouwd gebied	97,4	3,1%
hoofdwegen en spoorwegen	159,1	5,1%
loofbos	21,8	0,7%
loofbos in bebouwd gebied	9,1	0,3%
maïs	172,1	5,6%
naaldbos	0,3	0,0%
overig open natuurgebied	0,1	0,0%
overige landbouwgewassen	6,3	0,2%
stedelijk bebouwd gebied	161,8	5,2%
zoet water	66,1	2,1%
eindtotaal	3.095,0	100,0

3.5 Hoogteligging en maaiveldaling

Voor de bepaling van de maaiveldhoogte is uitgegaan van het Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN, 2005), waarin maaiveldhoogtegegevens beschikbaar zijn die met laseraltimetrie zijn verkregen. De metingen in het gebied Rijnenburg zijn gecorrigeerd door middel van controlemetingen. De maaiveldhoogte is weergegeven op kaart 5. Uit het AHN-bestand zijn gebouwen, infrastructuur en water gefilterd en vervolgens tot een gebiedsdekkende kaart geïnterpoleerd.

Het gebied Rijnenburg is aflopend in hoogte van zuid naar noord. Het hoogste deel van het gebied bevindt zich (bij de bebouwing) op de zavelgronden langs de Hollandsche IJssel. Het laagste deel ligt in de buurt van Harmelen. In de peilgebieden in het landelijk gebied varieert de hoogteligging binnen de peilgebieden zo'n 2 à 3 meter. Opmerkelijk is de hoogte van peilgebied PG0449, dat een oude vuilstort betreft. Tevens is peilgebied PG0873 aangegeven, de oude vuilstort aan de Nederrijnse weg.

In tabel 3.3 zijn de gemiddelde maaiveldhoogte, de hoogteligging van het hoogste en laagste punt (minus de extremen) per peilgebied weergegeven. De extremen zijn eruit gehaald door middel van het toepassen van de 5 en 95 percentiel.

Tabel 3.3: Maaiveldhoogtegegevens

nummer peilgebied	gemiddelde maaiveldhoogte (m t.o.v. NAP)	minimum (m t.o.v. NAP)	maximum (m t.o.v. NAP)
PG0110	0,03	-0,28	0,58
PG0111	-0,28	-0,63	0,44
PG0445	-0,21	-0,67	0,74
PG0446	0,05	-0,28	0,67
PG0449*	2,41	0,34	4,58
PG0450	-0,12	-0,93	1,15
PG0451	0,23	-0,42	0,84
PG0452	-0,45	-0,70	0,18
PG0453	-0,93	-1,11	-0,64
PG0454	-0,67	-0,99	-0,15
PG0455	-0,51	-0,94	0,18
PG0456	-0,48	-0,89	0,27
PG0459	0,33	0,01	0,8
PG0460	0,49	-0,04	0,9
PG0461	0,69	-0,01	1,32
PG0463	1,04	0,62	1,48
PG0546	-0,83	-1,11	-0,48
PG0547	-0,59	-0,77	-0,12
PG0548	-0,97	-1,24	-0,57
PG0553	-0,08	-0,36	0,39
PG0554	0,83	0,46	1,31
PG0555	-0,04	-0,43	0,72
PG0556	0,72	0,11	1,7
PG0557	1,47	0,78	2,09
PG0558	-0,97	-1,24	0,5
PG0591	-1,08	-1,26	-0,77
PG0592	-0,74	-1,11	0,07
PG0683	0,81	0,19	1,94
PG0762	0,39	0,21	0,59
PG0763	-0,52	-0,66	-0,01
PG0764	-0,95	-1,15	-0,55
PG0873*	2,97	-0,06	16,22
PG0875	0,08	-0,97	0,83
PG0877	-1,83	-2,27	-1,07
PG0878	-1,12	-1,26	-0,99
PG0881	0,59	0,08	1,08

* betreft oude vuilstortplaats

Voor een groot deel van het gebied Rijnenburg zijn gegevens bekend van oude maaiveldhoogtemetingen. Met deze gegevens is de maaiveldddaling berekend over een periode van 40 jaar. Voor gebieden waar geen oude maaiveldhoogten bekend zijn, is uitgegaan van de gemiddelde maaiveldddaling per bodemtype. In bebouwd gebied is aangenomen dat de maaiveldddaling nihil is. De maaiveldddaling is ruimtelijk weergegeven op kaart 6. Hieruit blijkt dat de maaiveldddaling zeer wisselend is en varieert van 0 cm tot meer dan 40 cm per 40 jaar.

3.6 Landschap

Volgens kaart 7.4A van het Streekplan behoort het midden van het gebied Rijnenburg tot het half open mozaïeklandschap en het westelijke deel van gebied Rijnenburg tot het open landschap. De koers van het landschap (kaart 7.4B Streekplan Utrecht 2005-2015) voor de toekomst zal in het midden en oosten van het gebied met name gericht zijn op 'stad en land'. Voor het westen van het gebied geldt als koers 'zichten op de toekomst'. Dit deel van het gebied behoort tevens tot het Belvédèregebied en is ook onderdeel van het nationaal landschap 'Groene Hart'.

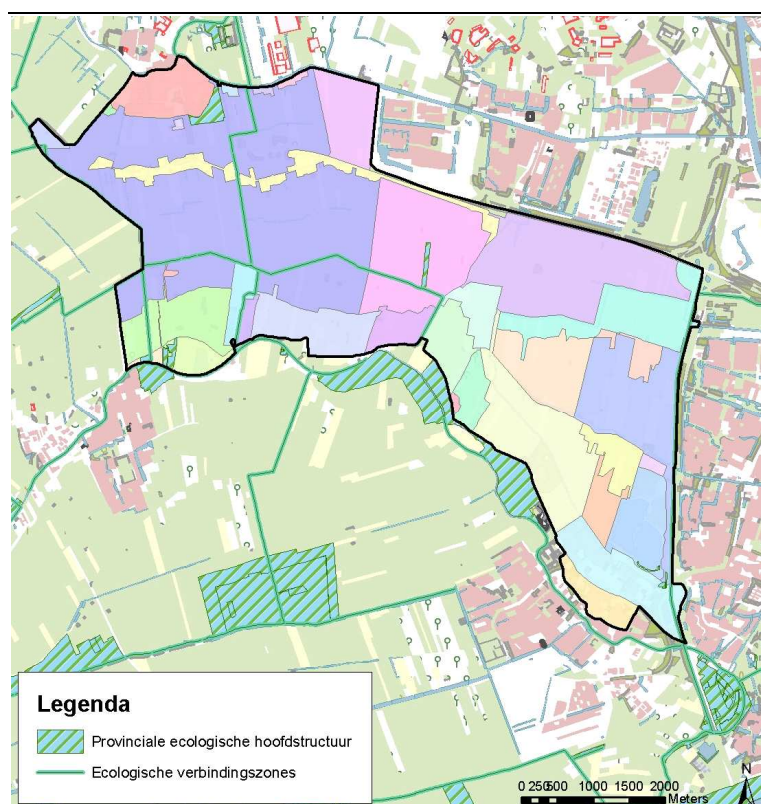
3.7 Ecologie en natuurwaarden

In het gebied Rijnenburg bevinden zich in het westelijk deel, in het weideveengebied, goede tot zeer goede weidevogelgebieden. Tevens bevindt zich in het gebied natuur dat onderdeel uitmaakt van de ecologische hoofdstructuur (EHS). Deze EHS wordt gevormd door ecologische verbindingzones (EVZ) die de verbinding vormen tussen de Hollandse IJssel en Oude Rijn.

In het gebied ligt de EVZ Oude Wetering – Haarzuilens – Groote Heicop en de EVZ Oude Wetering, De Schans – Linschoten. Aangrenzend aan het gebied ligt de EVZ Hollandse IJssel. De biotopen voor de EHS is vochtige loofbossen en schaallanden. Gidssoorten zijn dwergmuis, ringslag, blauwborst, kamsalamander, oranjetip, boommarter, vleermuizen, ree en hermelijn.

3.8 Archeologie en cultuurhistorie

De zone van de Leidse Rijn is vanaf de Romeinse tijd continu bewoond en gebruikt geweest. De castella in het centrum van Woerden en bij de Hoge Woerd, de Romeinse grensweg bij Vleuten en De Meern en de recent ontdekte resten van wachttorens in Leidse Rijn getuigen van het belang van dit onderdeel van de Romeinse Limes, en geven aan hoe archeologisch waardevol dit gebied is.

Figuur 3.1: EHS en EVZ in Rijnenburg

Volgens de Indicatieve Kaart van Archeologische Waarden (IKAW) liggen er in het deelgebied de volgende monumenten (AMK-nr):

- 11945 – centrum: Terrein van hoge archeologische waarde. Het betreft de dorpskern van Harmelen. In de kelders van een 18^e eeuwse boerderij zijn de resten van een complex dat mogelijk uit de 13^e eeuw dateert aangetroffen.
- In de polder Mastwijk en de polder IJsselveld ligt een relatief groot aantal terreinen van middelhoge tot hoge archeologische waarde (kaart 10). [Het aantal terreinen is te groot om apart te behandelen.] Het gaat voornamelijk om nederzettingen uit de Late IJzertijd tot Romeinse Tijd en uit de Middeleeuwen.
- Voor vrijwel de gehele polder IJsselveld en voor een deel van de polder Mastwijk en Achthoven geldt een hoge archeologische verwachting vanwege de ligging van oude stroomruggen in dit gebied. Voor de overige polders geldt een lage archeologische verwachting vanwege de ligging van komgebieden.

3.9 Ruimtelijke ontwikkelingen

In de Heijcopsche polder, het oostelijk deel van gebied Rijnenburg, is door de gemeente Utrecht woningbouw gepland (§ 2.6). Voor het overige open deel van het gebied richt de ruimtelijke ontwikkelingen zich vooral op het behouden en benutten van deze open ruimte.

4 Huidige waterhuishoudkundige situatie

4.1 Watersysteem

In dit hoofdstuk wordt het watersysteem van het gebied Rijnenburg beschreven.

4.1.1 Beschrijving vigerend peilbesluit

Het huidige gebied Rijnenburg bestaat uit twee bestaande oude polders, Bijleveld-Heijcop (in huidige situatie systeem Bijleveld) en Mastwijk-Achthoven (in huidige situatie systeem Galecop). Alleen voor het gebied Bijleveld-Heijcop is een peilbesluit opgesteld (1989). De vastgestelde peilen uit het peilbesluit van 1989 zijn weergegeven in tabel 4.1. De kaart van het vigerende peilbesluit is opgenomen in bijlage 4. De grenzen van de vigerende peilgebieden kloppen niet geheel met de grenzen van de peilgebieden zoals ze nu aanwezig zijn, mede omdat delen van de vigerende peilgebieden nu buiten de grens van het peilbesluit vallen.

Tabel 4.1: Vigerende peilen peilbesluit Bijleveld-Heijcop 1989

vigerend peilgebied	praktijkpeilgebied	vigerend waterpeil (m t.o.v. NAP)		praktijkpeil (m t.o.v. NAP)	
		zomer	winter	zomer	winter
1	PG0547 (deels)	-1,10	-1,30	-1,10	-1,20
2	PG0453	-1,70	-1,90	-1,60	-1,70
3	PG0546 (deels)	-1,70	-1,90	-	-
4	PG0591	-1,95	-2,10	-1,90	-2,00
5	PG0548	-1,60	-1,75	-1,60	-1,70
6	PG0454, PG0455, PG0456	-1,60		-	-
7	PG0548	-1,60	-1,75	-1,60	-1,70
8	PG0558 (deels)	-1,60	-1,60	-1,60	-1,65

De actuele peilen (praktijkpeilen) wijken in soms af van de voorgeschreven streefpeilen. Dit is gebeurd op nadrukkelijk verzoek van belanghebbenden. Deze afwijkingen zijn nooit geformaliseerd.

4.1.2 Huidige peilen en drooglegging

De huidige waterhuishoudkundige situatie van het gebied Rijnenburg is weergegeven op kaart 8. Het gebied Rijnenburg bestaat door samenvoeging van de twee oude polders (Bijleveld-Heijcop en Mastwijk-Achthoven) uit 37 peilgebieden, een onbekend aantal hoogwatervoorzieningen en één onderbemaling. Op deze kaart zijn onder andere de peilgebieden, watergangen, poldergemalen, inlaatpunten, stuwen, sluizen en peilschalen aangegeven. De peilen die op deze kaart zijn weergegeven zijn de praktijkpeilen, zoals weergegeven in tabel 4.2. Hierbij wordt opgemerkt dat bij een recente herijking van de peilschalen in 2007 is gebleken dat veel peilschalen niet de correcte NAP-hoogte aangaven. In dit peilbesluit is uitgegaan van de correcte, gecorrigeerde NAP-hoogten.

In tabel 4.2 is tevens de gemiddelde drooglegging per peilgebied weergegeven, deze is berekend met behulp van het praktijkpeil en de gemiddelde maaiveldhoogte. De gemiddelde drooglegging in de winter varieert tussen de 0,37 m en de 4,01 m. De drooglegging is ruimtelijk weergegeven op kaart 7.

Tabel 4.2: Praktijkpeilen gebied Rijnenburg

nummer peilgebied	praktijkpeil (m. t.o.v. NAP)		gemiddelde maaiveldhoogte (m t.o.v. NAP)	gemiddelde drooglegging (m)	
	zomer	winter		zomer	winter
PG0110	-0,60	-0,75	0,03	0,63	0,78
PG0111	-0,90	-1,10	-0,28	0,62	0,82
PG0445	-1,00	-1,10	-0,21	0,79	0,89
PG0446	-0,75	-0,85	0,05	0,80	0,90
PG0449*	-1,70	-1,60	2,41	4,11	4,01
PG0450	-1,40	-1,70	-0,12	1,28	1,58
PG0451	-1,45	-1,55	0,23	1,68	1,78
PG0452	-1,00	-1,10	-0,45	0,55	0,65
PG0453	-1,60	-1,70	-0,93	0,67	0,77
PG0454	vast peil: -1,55		-0,67	0,88	
PG0455	vast peil: -1,60		-0,51	1,09	
PG0456	vast peil: -1,60		-0,48	1,12	
PG0459	vast peil: -0,40		0,33	0,73	
PG0460	vast peil: -0,30		0,49	0,79	
PG0461	-0,30	-0,40	0,69	0,99	1,09
PG0463	-0,30	-0,40	1,04	1,34	1,44
PG0546	-1,70	-1,90	-0,83	0,87	1,07
PG0547	-1,10	-1,20	-0,59	0,51	0,61
PG0548	vast peil: -1,60		-0,97	0,63	0,73
PG0553**	afwijkend peil		-0,08	-	
PG0554	0,10	-0,10	0,83	0,73	0,93
PG0555	-0,85	-0,95	-0,04	0,81	0,91
PG0556	vast peil: -0,80		0,72	1,52	
PG0557	vast peil: -0,50		1,47	1,97	
PG0558	-1,60	-1,65	-0,97	0,63	0,68
PG0591	-1,90	-2,00	-1,08	0,82	0,92
PG0592	vast peil: -1,80		-0,74	1,06	
PG0683	vast peil: -0,30		0,81	1,11	
PG0762	vast peil: -0,15		0,39	0,54	
PG0763	flexibel peil: van -1,00 tot -1,50		-0,52	0,98	
PG0764	vast peil: -1,50		-0,95	0,55	
PG0873*	-0,30		2,97	3,27	
PG0875**	afwijkend peil		0,08	-	
PG0877	-2,20		-1,83	0,37	
PG0878	-1,70		-1,12	0,58	
PG0881 **	afwijkend peil		0,59	-	

* betreft oude vuilstortplaats.

** geen peilbeheer door waterschap

PG0553 is een gebied dat geheel gestuwd wordt door verschillende kweldammen. Deze kweldammen worden door derden op hoogte gehouden. PG0875 is een uiterwaard van de Hollandsche IJssel en wordt gevoed door kwel, neerslag en inlaat vanuit de Hollandsche

IJssel. In PG0553 en PG0875 vindt dus geen peilbeheer door waterschap plaats, waardoor voor deze peilgebieden geen praktijkpeil kan worden aangegeven.

Peilgebieden PG0547 en PG0683 zijn naast Rijnenburg ook onderdeel van het peilbesluit Nieuwegein-West.

Het gemiddelde maaiveld voor de veenbodem in PG0548 is NAP -1,09 m. Hiermee is de gemiddelde drooglegging voor deze bodemsoort in de winter 0,61 m. In PG0591 ligt het maaiveld voor de veenbodem op NAP -1,17 m, waarmee de drooglegging in de winter 0,83 m is. Voor PG0558 is de drooglegging in de winter 0,68 m. De ophogingen door aanwezige wegen in dit peilgebied beïnvloeden in sterke mate de gemiddelde drooglegging.

4.1.3 Aan- en afvoer van water

De huidige aan- en afvoer van het water in het gebied is het beste te beschrijven door middel van de afwateringsgebieden naar de gemalen Bijleveld en Galecop. Het gebied Heijcop is gesplitst. Om verwarring te voorkomen is deze aanduiding in de naamgeving vermeden. Beide systemen worden hieronder toegelicht.

Systeem Bijleveld (afvoer richting gemaal Bijleveld):

Dit gebied wordt globaal begrensd door de Meerndijk, de Hollandse IJssel, de Hollandse Kade en de Leidse Rijn. De wateraanvoer geschiedt via meerdere inlaten in het zuiden van het gebied vanuit de Hollandse IJssel. In het noorden, vanuit Harmelen, vlakbij de Sluis Haanwijk voeren een aantal inlaten het water vanuit de Leidse Rijn door de dorpskern Harmelen naar de polder toe. Vanuit de wijken Strijkviertel en Veldhuizen in Utrecht wordt de polder ook gevoed door een aantal inlaten. Het water stroomt vanuit alle inlaten onder licht verval door de polder, via de gebieden Bijleveld (Middelwetering), Heijcop en Reijerscop naar de Bijleveldsche Vliet toe. Dit betreft de hoofdaanvoer voor het gemaal Bijleveld, dat het water afvoert naar de Leidse Rijn.

Systeem Galecop (afvoer richting gemaal Galecop):

Dit gebied betreft A12 – Meerndijk/Hollandse IJssel – A2 – Amsterdam-Rijnkanaal. De wateraanvoer geschiedt via meerdere inlaten vanuit de Hollandse IJssel, in het buitengebied en vanuit de dorpskern IJsselstein, en één hoofdinlaat vanuit de Nederrijnse wetering (Nieuwegein, Doorslag). De waterafvoer geschiedt via gemaal Galecop in het Amsterdam Rijnkanaal. Globaal gezien komt het water vanuit het zuiden, zuidoosten het gebied binnen, om vervolgens om de hogergelegen peilgebieden PG0459 en PG0683 heen te stromen en aan de oostkant het gebied, via gemaal Galecop, weer te verlaten. In geval van nood, bij uitval van gemaal Galecop, wordt het systeem gekoppeld aan het systeem Bijleveld door het open laten van een schuif in de Lange Vliet.

4.1.4 Afwijkende peilen en gebieden

Hoogwatervoorzieningen

De waterstand in de watergangen rond de bebouwing langs de Hollandse IJssel, de Leidse Rijn en langs de Reijerscopse wetering is op veel plaatsen van oudsher hoger dan in de achterliggende polders. Deze watergangen betreffen hoogwatervoorzieningen en worden gevoed en op peil gehouden met water uit de Hollandse IJssel of de Leidse Rijn. De hogere waterstanden worden gehandhaafd door middel van kweldammen die worden beheerd door de belanghebbenden. De meeste grenzen en peilen hiervan zijn bekend.

De peilen variëren vaak tussen het polderpeil en het boezempeil van het betreffende water. In het westelijk deel van de hoogwatervoorzieningen langs de Reijerscopse wetering is een verzoek gekomen om het peil vast te zetten op NAP -1,60 m.

Onderbemalingen

In het gebied worden (voor zover bekend) alleen de tennisbanen bij Harmelen onderbemalen. De peilen hiervan zijn onbekend en zullen in een later stadium worden ingemeten.

Nedereindse plas

In het gebied Rijnenburg ligt de Nedereindse plas als geheel geïsoleerd gebied. Deze plas is van oudsher een vuilstortplaats geweest en de bodem ter plaatse is in de loop der jaren zodanig vervuild geraakt dat besloten is de plas te isoleren van de rest van de polder. De watergangen om de plas heen staan in verbinding met het riool en de waterzuivering. De plas wordt verondiept om de vervuiling nog meer te isoleren en de plas voor recreatieve doeleinden te gaan gebruiken.

Overig

In het oude deel van Mastwijk-Achthoven, tegen de Hollandse IJssel aan, liggen nog een aantal oude vuilstortplaatsen (o.a. peilgebied PG0449). Veelal zijn deze hydrologisch geïsoleerd en hebben geen negatieve invloed op het overige watersysteem.

4.1.5 Kwel en wegzijging

Zowel kwel als wegzijging komen in het gebied Rijnenburg voor en zijn seizoensafhankelijk en deels afhankelijk van het peil van de Hollandsche IJssel (vast peil: NAP +0,58 m). De kwel treedt het meest op in het midden en het noorden van het gebied. Lokaal kan de kwel variëren van waarden tussen de 0,3 en 0,6 mm, tussen de 0,6 en 1 mm tot een aantal locaties met een waarde tussen de 1 en 2 mm. Langs de Leidse Rijn vindt lichte infiltratie plaats. In het zuiden van het gebied, op de hoger gelegen zavelgronden vindt wegzijging plaats. Op de meeste plaatsen tussen de 0,05 en 0,3 mm en op sommige plaatsen tussen 0,3 en 0,6 mm per dag. De kwel en wegzijging is ruimtelijk weergegeven op kaart 9.

4.1.6 Grondwater

De grondwatertrap is gelijk met de bodemgesteldheid geïnterpreteerd en wordt ook weergegeven op de bodemkaart (DLO-SC, 1992 en DLO-SC, 1982). De grondwatertrap is een combinatie van een gemiddeld hoogste grondwaterstand (GHG) en een gemiddeld laagste grondwaterstand (GLG). De indeling naar grondwatertrappen is in tabel 4.3 weergegeven.

Tabel 4.3: Indeling naar grondwatertrappen (DLO-SC, 1992 en DLO-SC, 1982)

grondwatertrap (GT)	I	II	III	IV	V	VI	VII
GHG (in cm beneden mv)	(<20)	(<40)	<40	>40	<40	40-80	>80
GLG (in cm beneden mv)	<50	50-80	80-120	80-120	>120	>120	(>160)

Op kaart 4 is te zien dat het noorden van het gebied Rijnenburg voor een groot deel binnen grondwatertrap II valt. Meer naar het zuiden toe wordt het grondwatertrap III, IV, V en VI. Dit zijn met name de hogere delen langs de Hollandse IJssel. Grondwatertrap VII komt ook voor.

Alle bij TNO bekende grondwaterstanden zijn in de centrale database DINO verzameld. In het gebied Rijnenburg zijn meerdere grondwaterpeilbuizen aanwezig waar de grondwaterstand is bepaald.

In het westen van het gebied, in Reijerscop in het peilvak PG0764, is langs de Blindeweg een grondwaterpompstation aanwezig. De vergunningscapaciteit van dit pompstation betreft 10 miljoen m³ per jaar. De invloed van het pompstation op de kwel en wegzijging in het gebied is niet bekend.

4.1.7 Waterberging

Gebied IJsselveld (PG0553 en PG0555) heeft bij hoge neerslag relatief snel te maken met wateroverlast. Dit is een gevolg van het geringe verhang ter plaatse en de hoger gelegen omgeving (de kweldammen voor de hoogwatervoorzieningen in PG0555 ten zuiden en de

hoger gelegen peilvakken PG0459 en PG0683 ten noorden ervan). Het gevolg is dat het water niet snel genoeg weg kan, wat peilstijgingen veroorzaakt. Een oplossing voor de toekomst zou kunnen zijn meer open water te creëren in het lage gelegen gebied om tijdens natte periode het extra water op te vangen.

Wanneer de neerslagintensiteit groter is dan de afvoercapaciteit van afwaterende kunstwerken (gemalen, afsluitbare duikers en/of stuwen) moet het overschot aan neerslag tijdelijk worden geborgen. Ook bij een maalstop op de Leidse Rijn, waarbij gemaal Bijleveld als eerste wordt uitgezet, is tijdelijk berging van water nodig.

De tijdelijke berging van water brengt een peilstijging in de watergangen met zich mee. Om grote peilstijgingen of inundatie te voorkomen, dient er voldoende open water in het gebied aanwezig te zijn. Het benodigd oppervlak open water is afhankelijk van het landgebruik, de mate van verharding en de wijze van afvoer van het waterbezwaar (onder andere bemalingscapaciteit).

De voorlopige doelen voor wateroverlast door inundatie uit het oppervlaktewater zijn in de vorm van werknormen vastgelegd in het NBW. Deze variëren van eens per honderd jaar voor bebouwd gebied tot eens per tien jaar voor grasland. De waterschappen moeten hun peilgebieden toetsen aan deze werknormen. Uit de toetsing blijkt hoeveel (extra) open water nodig is om wateroverlast te voorkomen (de wateropgave).

Het waterschap heeft de wateropgave voor de peilgebieden in het gebied Rijnenburg nader bepaald in de Studie Wateropgave HDSR-west. Hieruit blijkt dat er een wateropgave is voor het gebied Rijnenburg. In het kader van de peilbesluiten wordt dit echter niet opgelost. Maatregelen hiervoor komen in een later stadium aan de orde.

4.2 Waterkwaliteit

Het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden beschikt over een waterkwaliteitsmeetnet. In het gebied Rijnenburg zijn op zeven locaties kwaliteitsmetingen verricht. In deze paragraaf wordt de waterkwaliteit bij deze meetpunten beschreven. Tevens wordt de waterkwaliteit in de Hollandse IJssel en de Leidse Rijn beschreven, omdat in droge perioden water kan worden ingelaten vanuit de Hollandse IJssel of de Leidse Rijn. De waterkwaliteitsgegevens van de Hollandse IJssel zijn afkomstig van twee meetpunten ter hoogte van Achthoven en Inlaat Voormolen camping. De waterkwaliteitsgegevens van de Leidse Rijn zijn afkomstig van het meetpunt bij het gemaal Bijleveld. De gegevens over de meetpunten zijn weergegeven in tabel 4.4.

Tabel 4.4: gegevens meetpunten waterkwaliteit

meetpunten in het gebied	meetreeks	type meetpunt
d04 gemaal Bijleveld	2006	fysisch chemisch en ecologisch
d14 Hollandse IJssel in Achthoven	2001 - 2006	fysisch chemisch en ecologisch
d33 inlaat Vreeswijk	2001 - 2006	fysisch chemisch
d35 gemaal Galecop	2001 - 2006	fysisch chemisch en ecologisch
d41 Breitnerlaan in Nieuwegein	2002 - 2006	fysisch chemisch
d42 Walnootgaarde in Nieuwegein	2002 - 2006	fysisch chemisch
e04 Doorslag Hollandse IJssel	2001 - 2006	fysisch chemisch
e38 inlaat Voormolen camping	2002 - 2006	fysisch chemisch

De waterkwaliteit wordt beschreven aan de hand van de stoffen chloride, fosfor en stikstof. De gemeten concentraties van deze parameters worden getoetst aan de MTR-waarden (Maximaal Toelaatbaar Risico) van de verschillende stoffen. Dit zijn de normen uit de Vierde Nota Waterhuishouding. De toetswaarde voor totaal-fosfor en totaal-stikstof is het zomergemiddelde. De toetswaarde voor chloride is de 90-percentielwaarde. De normen voor chloride, totaal-fosfor en totaal-stikstof zijn respectievelijk 200 mg/l, 0,15 mg/l en 2,2 mg/l.

4.2.1 Chloride

De toetswaarden (90-percentielwaarden) voor chloride zijn weergegeven in tabel 4.5. Bij alle meetpunten voldoen de toetswaarden ruimschoots aan de MTR-waarde van 200 mg/l. De afzonderlijke meetwaarden voor chloride liggen eveneens onder de MTR-waarde.

Tabel 4.5: 90-percentielwaarden (toetswaarden) voor chloride (mg/l)

code meetpunt	jaar					
	2001	2002	2003	2004	2005	2006
d04 gemaal Bijleveld	-	-	-	-	-	59,3
d14 Hollandse IJssel in Achthoven	77,2	75,8	108,0	85,0	73,0	
d33 inlaat Vreeswijk	94,1	98,6	116,5	100,7	99,1	96,4
d35 gemaal Galecop	76,6	98,9	83,1	82,4	66,3	69,5
d41 Breitnerlaan in Nieuwegein	-	75,7	111,7	97,8	66,2	67,6
d42 Walnootgaarde in Nieuwegein	-	77,4	73,9	68,9	66,5	88,7
e04 Doorslag Hollandse IJssel	89,6	91,1	119,7	94,8	77,9	75,6
e38 inlaat Voormolen camping	-	85,0	108,8	92,9	77,9	71,3

4.2.2 Fosfor

De fosforconcentratie in het gebied Rijnenburg is hoger dan de toegestane norm van 0,15 mg/l. De zomergemiddelden (toetswaarden) voor fosfor zijn weergegeven in tabel 4.6. Op de meeste meetlocaties wordt de toegestane norm overschreden. Bij het gemaal Galecop is de gemiddelde zomerwaarde voor een aantal jaren zelfs 6 à 7 maal hoger de toegestane norm. Dit geldt ook voor de gemiddelde zomerwaarde bij inlaat Vreeswijk voor 2005. De zomergemiddelden van de meetlocaties midden in de polder zijn nagenoeg gelijk of net boven de toegestane norm.

Tabel 4.6: zomergemiddelden (toetswaarden) voor fosfor (mg/l)

code meetpunt	jaar					
	2001	2002	2003	2004	2005	2006
d04 gemaal Bijleveld	-	-	-	-	-	0,11
d14 Hollandse IJssel in Achthoven	0,26	0,19	0,15	0,12	0,14	0,10
d33 inlaat Vreeswijk	0,12	0,17	0,13	0,12	0,97	0,10
d35 gemaal Galecop	1,01	0,79	0,36	0,66	1,02	0,92
d41 Breitnerlaan in Nieuwegein	-	0,28	0,41	0,55	0,44	0,41
d42 Walnootgaarde in Nieuwegein	-	0,26	0,59	0,22	0,23	0,19
e04 Doorslag Hollandse IJssel	0,16	0,14	0,16	0,13	0,10	0,09
e38 inlaat Voormolen camping	-	0,14	0,27	0,13	0,11	0,10

Fosfor is met name afkomstig uit de (water)bodem. De nalevering van fosfor (fosfaat) uit de waterbodem is onder meer afhankelijk van de waterdiepte. In ondiepe watergangen warmt het water in de zomerperiode snel op, waardoor het zuurstofgehalte afneemt. Een laag zuurstofgehalte bevordert de nalevering van fosfaat.

In de winterperiode kan de invloed van de wind een oorzaak zijn voor de nalevering van fosfor uit de waterbodem. Door windinslag vindt turbulentie plaats in de watergang waardoor de bodem omwoelt. De vertroebeling zorgt voor de overgang van fosfor uit het slib naar het oppervlaktewater. De invloed van de wind is mede afhankelijk van de waterdiepte en de breedte van het water.

De fosforconcentratie kan dus mogelijk worden verlaagd door een vergroting van de waterdiepte. Een vergroting van de waterdiepte kan gerealiseerd worden door het baggeren van de waterbodem of het verhogen van het waterpeil.

4.2.3 Stikstof

De zomergemiddelden (toetswaarden) voor stikstof zijn weergegeven in tabel 4.7. De zomergemiddelden (toetswaarden) voor stikstof zijn over het algemeen erg hoog en overschrijden op de meeste punten de MTR-norm van 2,2 mg/l.

Tabel 4.7: zomergemiddelden (toetswaarden) voor stikstof (mg/l)

code meetpunt	jaar					
	2001	2002	2003	2004	2005	2006
d04 gemaal Bijleveld	-	-	-	-	-	2,2
d14 Hollandse IJssel in Achthoven	3,2	2,7	2,6	2,6	2,0	2,3
d33 inlaat Vreeswijk	2,4	2,4	2,5	2,9	5,4	3,1
d35 gemaal Galecop	3,3	3,5	3,1	2,6	2,8	3,2
d41 Breitnerlaan in Nieuwegein	-	1,6	2,2	1,9	1,8	2,0
d42 Walnootgaarde in Nieuwegein	-	0,8	2,0	1,5	1,6	1,5
e04 Doorslag Hollandse IJssel	2,5	2,3	2,5	2,7	2,5	2,8
e38 inlaat Voormolen camping	-	2,4	2,5	2,8	2,2	2,3

De stikstof kan afkomstig zijn van nalevering uit de waterbodem. De nalevering is onder meer afhankelijk van de watertemperatuur en daarmee van de waterdiepte. In ondiepe watergangen warmt het water snel op en is de nalevering groter. De nalevering van stikstof uit de waterbodem kan eveneens veroorzaakt worden door invloed van de wind. Door windinslag vindt turbulentie plaats in de watergang waardoor de bodem omwoelt. De vertroebeling zorgt voor de overgang van stikstof uit het slib naar het oppervlaktewater. De invloed van de wind is mede afhankelijk van de waterdiepte en de breedte van het water. De stikstofconcentratie kan dus mogelijk worden verlaagd door een vergroting van de waterdiepte. Een vergroting van de waterdiepte kan gerealiseerd worden door het baggeren van de waterbodem of het verhogen van het waterpeil. De stikstof kan eveneens afkomstig zijn van inlaatwater uit de Hollandse IJssel of de Leidse Rijn.

4.2.4 Bestrijdingsmiddelen

In het gebied Rijnenburg zijn op de (meet)locaties tevens metingen verricht op bestrijdingsmiddelen en de overschrijding hiervan op de MTR-waarde. Uit deze metingen is gebleken dat de MTR-waarden van de aangetroffen bestrijdingsmiddelen in het gebied niet overschreden worden.

Tevens zijn in de bestrijdingsmiddelenatlas (www.bestrijdingsmiddelenatlas.nl) gegevens bekend over het gebied Rijnenburg. De bestrijdingsmiddelenatlas geeft op grond van meetgegevens van regionale waterbeheerders een landelijk beeld van de bestrijdingsmiddelen in het oppervlaktewater. De resultaten zijn in hokken van 5x5 km of 1x1 km weergegeven. In de periode 2003-2004 zijn in dit gebied geen stoffen aangetroffen die boven de MTR-norm of de drinkwaternorm liggen.

5 Knelpunten huidige situatie

5.1 Afwijkende of onbekende peilen

De hoogwatervoorzieningen rond de bebouwing langs de Hollandse IJssel, de Leidse Rijn en langs de Reijerscopse wetering worden gevoed en op peil gehouden met water uit de Hollandse IJssel of de Leidse Rijn. Het beheer is in handen van belanghebbenden, van oudsher agrariërs, echter in toenemende mate nieuwe bewoners zonder voldoende kennis van het watersysteem. De hogere peilen worden gehandhaafd door middel van kweldammen. De grenzen van de voorzieningen zijn in enkele gevallen onbekend. Deze peilgebieden zullen na vaststelling van dit peilbesluit alsnog in beeld worden gebracht. Gezien de prioriteit die bij de geldigheid van peilbesluiten ligt en de tijd die nodig is om de hoogwatervoorzieningen te inventariseren, is gekozen voor een separate aanpak.

5.2 Waterkwantiteit/wateropgave

Wateropgave

In de Stroomgebiedsvisie Amstelland zijn knelpunten geïnventariseerd. Voor het gebied Rijnenburg is wateroverlast als gevolg van hoge standen van het Amsterdam Rijnkanaal genoemd als huidig knelpunt. Voor de toekomst (2050) is ingeschat dat de wateroverlast door hoge grondwaterstanden en watertekort als gevolg van lage rivierstanden grote aandachtspunten zullen zijn.

Het waterschap heeft de wateropgave voor de peilgebieden in het gebied Rijnenburg nader bepaald in de Studie Wateropgave HDSR-west. Hieruit blijkt dat er een wateropgave is voor het gebied Rijnenburg. In het kader van de peilbesluiten wordt dit echter niet opgelost. Maatregelen hiervoor komen in een later stadium aan de orde.

Bodemdaling

De verdergaande bodemdaling is een groot aandachtspunt voor het waterbeheer. Door bodemdaling wordt de kans op inundatie groter.

5.3 Waterkwaliteit

In het gebied Rijnenburg worden de waterkwaliteitsnormen voor fosfor en stikstof overschreden, zie paragraaf 4.2.2 en 4.2.3.

5.4 Belangen

De agrariërs willen een goede waterhuishoudkundige situatie voor de landbouw. Een peilverhoging is in principe voor de landbouw niet gewenst. Een eventuele peilverlaging kan de situatie lokaal iets verbeteren. Voor de veeteelt is voldoende water in de sloten gewenst voor veedrenking en is een verlaging van het waterpeil vaak minder gunstig. Ons waterschap moet de soms tegenstrijdige belangen in één peilgebied daarom zorgvuldig wegen.

6 Peilafweging

6.1 Algemeen

Bij de peilafweging wordt gezocht naar het peil dat zo veel mogelijk recht doet aan alle belangen in het gebied. Deze belangen komen voort uit het in hoofdstuk 2 beschreven beleid. Het niveau van detaillering en uitwerking van het beleid varieert van kaderstellend tot een gebiedsspecifieke uitwerking wanneer het gaat om Europees, nationaal beleid en het beleid van lagere overheden.

Voor het peilbesluit wordt gebruik gemaakt van beleid dat uitgewerkt is op het niveau van de provincie als het gaat om ruimtelijk beleid, en beleid dat uitgewerkt is op het niveau van provincie en waterschap als het waterbeleid betreft. De belangrijkste beleidsdocumenten voor het peilbesluit voor het gebied Rijnenburg betreffen:

- Streekplan Utrecht;
- Waterhuishoudingsplan (provincie Utrecht);
- Stroomgebiedsvisie (SGV) Amstelland;
- Waterbeheersplan Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden;
- Beleidsnota peilbesluiten (Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden).

Daarnaast moet in de uitvoering van eventuele maatregelen rekening worden gehouden met de nationale natuurbeschermingswetgeving en het Verdrag van Malta.

In de Beleidsnota peilbesluiten van Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden staan de belangrijkste uitgangspunten waarop de peilafweging in het gebied is gebaseerd (bijlage 3). De afwegingen bij de peilvoorstellen worden in de onderstaande paragrafen beschreven. De afweging is gebaseerd op de praktijkpeilen.

In tabel 6.1 is een overzicht van de peilgebieden gegeven met de daarbij behorende bodemtype, landgebruik, functie en gemiddelde drooglegging in de zomer en winter. Daarbij is aangegeven of de gemiddelde drooglegging in overeenstemming is met het bodemtype, landgebruik en de functie van het peilgebied. Peilgebieden waar dit niet het geval is, zijn verder uitgewerkt en is peilaanpassing in overweging genomen. In § 6.2 worden de effecten van de huidige peilen in alle peilvakken beschreven. De waarden in tabel 4.2 dienen hiervoor als uitgangspunt.

Tabel 6.1: Overzicht peilgebieden met functie, bodem en landgebruik

Peilgebied	Bodem	Functie	Landgebruik	Gem. drooglegging in zomer bij praktijkpeil (m)	Gem. drooglegging in winter bij praktijkpeil (m)	Drooglegging is conform bodem, functie en landgebruik
PG0110	zware klei	agrarisch	gras en bebouwing buitengebied	0,63	0,78	Ja
PG0111	zware klei	agrarisch en stedelijk gebied	gras en bebouwing buitengebied	0,62	0,82	Ja
PG0445	zware klei	agrarisch / verweving van functies	gras en bebouwing buitengebied	0,79	0,89	Ja
PG0446*	zware zavel	agrarisch / verweving van functies	maïs en gras	0,80	0,90	Ja
PG0449**	-	agrarisch / verweving van functies	gras	4,11	4,01	Nee
PG0450*	zware klei	agrarisch / verweving van functies	gras, maïs en bebouwing buitengebied	1,28	1,58	Nee
PG0451	zware zavel	agrarisch / verweving van functies	gras, maïs en bebouwing buitengebied	1,68	1,78	Nee
PG0452	zware klei	agrarisch	gras	0,55	0,65	Nee
PG0453	zware klei	agrarisch	gras, maïs, loofbos en bebouwing buitengebied	0,67	0,77	Ja
PG0454	zware zavel	stedelijk uitloopgebied	bebouwing buitengebied	0,83	0,83	Ja
PG0455	zware zavel	stedelijk uitloopgebied	bebouwing buitengebied	1,09	1,09	Ja
PG0456	zware zavel	stedelijk uitloopgebied	bebouwing buitengebied	1,12	1,12	Nee
PG0459	zware klei	agrarisch	gras, maïs en bebouwing buitengebied	0,73	0,73	Ja
PG0460	zware zavel	stedelijk uitloopgebied	gras, loofbos en bebouwing buitengebied	0,79	0,79	Ja
PG0461	zware klei en zavel	stedelijk uitloopgebied	gras, maïs en bebouwing buitengebied	0,99	1,09	Ja
PG0463	zware klei	stedelijk uitloopgebied	gras en bebouwing buitengebied	1,34	1,44	Nee
PG0546	zware klei	stedelijk uitloopgebied	gras, maïs, bebouwing buitengebied en wegen	0,87	1,07	Ja
PG0547	zware klei	agrarisch	gras, maïs, bebouwing buitengebied en wegen	0,51	0,61	Nee

Toelichting peilbesluit Rijnenburg 2009

Peilgebied	Bodem	Functie	Landgebruik	Gem. drooglegging in zomer bij praktijkpeil (m)	Gem. drooglegging in winter bij praktijkpeil (m)	Drooglegging is conform bodem, functie en landgebruik
PG0548	zware klei en veen	agrarisch en veenweide	bebouwing buitengebied	0,63	0,73	Ja
PG0553	zware klei	stedelijk uitloopgebied	gras	-	-	
PG0554	zware zavel	stedelijk uitloopgebied	bebouwing buitengebied	0,73	0,93	Ja
PG0555	zware klei	stedelijk uitloopgebied	gras, loofbos en bebouwing buitengebied	0,81	0,91	Ja
PG0556	-	stedelijk gebied	bebouwing	1,52	1,52	Nee
PG0557	-	stedelijk gebied	bebouwing	1,97	1,97	Nee
PG0558	veen	stedelijk uitloopgebied en veenweide	gras en bebouwing buitengebied	0,63	0,68	Nee
PG0591	zware klei en veen	agrarisch	gras, maïs, loofbos en bebouwing buitengebied	0,82	0,92	Ja
PG0592	zware klei	stedelijk gebied en verweving van functies	gras, bebouwing en water	1,06	1,06	Ja
PG0683	zware klei en zavel	agrarisch	gras, maïs, bebouwing buitengebied en overige gew.	1,11	1,11	Nee
PG0762	zware zavel	verweving van functies	bebouwing	0,54	0,54	Nee
PG0763	zware zavel	agrarisch en verweving van functies	gras, maïs, loofbos en bebouwing buitengebied	0,48 tot 0,98	0,48 tot 0,98	Ja
PG0764	zware klei	agrarisch	gras en bebouwing buitengebied	0,55	0,55	Nee
PG0873**	zware klei	stedelijk uitloopgebied en water	gras, bebouwing en water	3,27	3,27	Nee
PG0875	zware zavel	verweving van functies	gras, maïs en water	-	-	
PG0877	zware klei	stedelijk gebied	gras en bebouwing	0,37	0,37	Nee
PG0878	zware klei	verweving van functies	gras	0,58	0,58	Nee
PG0881	zware zavel	stedelijk uitloopgebied	gras, loofbos en bebouwing buitengebied	-	-	

PRAKTIJKPEIL VASTSTELLEN

De praktijkpeilen van de peilgebieden PG0454, PG0455, PG0461, PG0554, PG0592 en PG0762 zijn in overeenstemming met bodemtype, landgebruik en functie. Voorgesteld wordt om voor deze peilgebieden de huidige praktijkpeilen vast te stellen:

- PG0110: zomerpeil NAP -0,60 m en winterpeil NAP -0,75 m
- PG0111: zomerpeil NAP -0,90 m en winterpeil NAP -1,10 m
- PG0445: zomerpeil NAP -1,00 m en winterpeil NAP -1,10 m
- PG0446: zomerpeil NAP -0,75 m en winterpeil NAP -0,85 m
- PG0454: vast waterpeil NAP -1,55 m
- PG0453: zomerpeil NAP -1,60 m en winterpeil NAP -1,70 m
- PG0455: vast waterpeil NAP -1,60 m
- PG0459: vast waterpeil NAP -0,40 m
- PG0460: vast waterpeil NAP -0,30 m
- PG0461: zomerpeil NAP -0,30 m en winterpeil NAP -0,40 m
- PG0546: zomerpeil NAP -1,70 m en winterpeil NAP -1,90 m
- PG0548: vast waterpeil NAP -1,60 m
- PG0554: zomerpeil NAP +0,10 m en winterpeil NAP -0,10 m
- PG0555: zomerpeil NAP -0,85 m en winterpeil NAP -0,95 m
- PG0591: zomerpeil NAP -1,90 m en winterpeil NAP -2,00 m
- PG0592: vast waterpeil NAP -1,80 m
- PG0763: flexibel waterpeil tussen NAP -1,00 m en NAP -1,50 m

De gemiddelde drooglegging van de peilgebieden PG0449, PG0450, PG0451, PG0456, PG0463, PG0556, PG0557, PG0683 en PG0873 is te groot voor de functie, het landgebruik en het bodemtype. De te grote droogleggingen komen vooral door de grote variaties in maaiveldhoogten. Een hoger waterpeil zou in de lager gelegen delen van de peilgebieden tot wateroverlast kunnen leiden. In het gebied zijn geen knelpunten betreffende de huidige praktijkpeilen bekend. Voorgesteld wordt om de huidige praktijkpeilen voor deze gebieden vast te stellen:

- PG0449: zomerpeil NAP -1,70 m en winterpeil NAP -1,60 m
- PG0450: zomerpeil NAP -1,40 m en winterpeil NAP -1,70 m
- PG0451: zomerpeil NAP -1,45 m en winterpeil NAP -1,55 m
- PG0456: vast waterpeil NAP -1,60 m
- PG0463: zomerpeil NAP -0,30 m en winterpeil NAP -0,40 m
- PG0556: vast waterpeil NAP -0,80 m
- PG0557: vast waterpeil NAP -0,50 m
- PG0683: vast waterpeil NAP -0,30 m
- PG0873: vast waterpeil NAP -0,30 m

PG0558

De gemiddelde drooglegging in PG0558 in de zomer is 0,63 m en in de winter 0,68 m. De bodemopbouw van het peilgebied is veen en de functie is voor een deel veenweidegebied. De drooglegging is te groot gezien het beleid van de provincie (maximale drooglegging is 0,60 m) en het beleid van het waterschap (maximale drooglegging is 0,50 m). De drooglegging kan verkleind worden door het waterpeil hoger in te stellen. Omdat bebouwing aanwezig is, kan dat echter leiden tot wateroverlast. Voorgesteld wordt om het vigerende waterpeil te handhaven met een zomerpeil van NAP -1,60 m en een winterpeil van NAP -1,65 m.

PG0762

Dit peilgebied betreft een watergang met taluds. Door deze taluds is de maaiveldhoogte niet representatief en de daarbij behorende drooglegging van 0,54 m ook niet. Vanwege de beperkte omvang van het gebied zijn er geen andere gebruiksfuncties dan water. Ook zijn geen knelpunten betreffende dit gebied bekend. Voorgesteld wordt dan ook om het praktijkpeil van NAP -0,15 m te handhaven.

PG0764

Dit peilgebied betreft een hoogwatervoorziening van een boerderij. De drooglegging van 0,55 m komt niet overeen met de functie agrarisch, maar wel met het landgebruik van het gebied. De kleine drooglegging in het gebied is juist ten gunste van het behoud van het bouwwerk. Voorgesteld wordt het vigerende waterpeil van NAP -1,50 m te handhaven.

PG0877

Dit peilgebied heeft een kleine drooglegging van gemiddeld 0,37 m. Het gebied betreft een sportterrein. Er zijn geen klachten betreffende de drooglegging bekend. Voorgesteld wordt om het vigerende waterpeil van NAP -2,20 m te handhaven.

PG0878

De drooglegging van gemiddeld 0,58 m in PG0878 is klein gezien het bodemtype. Het betreft een natuurgebied. Gezien deze invulling van het landgebruik is een peilverlaging niet wenselijk. Ook zijn vanuit de natuur geen klachten bekend betreffende de drooglegging. Voorgesteld wordt om het vigerende waterpeil van NAP -1,70 m te handhaven.

PG0452

De drooglegging in PG0452 is niet in overeenstemming met de functie, het landgebruik en het bodemtype. De drooglegging is in de winter 0,66 m, wat aan de kleine kant is voor het bodemtype zware klei. Echter, van dit gebied is bekend dat dit bestaat uit klei op veen. Het gebied is daarom zettinggevoelig. Daarbij zijn de watergangen door deze grondslag ondiep en is een grotere drooglegging in het gebied niet gewenst. Daarbij wordt het gebied op zeer korte termijn ontwikkeld tot nieuwbouwlocatie. De gronden zijn al aangekocht. Voorgesteld wordt om het praktijkpeil met een zomerpeil van NAP -1,00 m en een winterpeil van NAP -1,10 m te handhaven.

PG0547

De drooglegging in PG0547 is niet in overeenstemming met de functie, het landgebruik en het bodemtype. De drooglegging is in de winter 0,62 m. Hoewel op de bodemkaart van Stiboka het gebied aangemerkt is met bodemtype zware klei, is bekend dat het bodemtype bestaat uit klei op veen. Het gebied is daarom zettinggevoelig. Daarbij zijn de watergangen door deze grondslag ondiep en is een grotere drooglegging in het gebied niet gewenst. Het gebied wordt op zeer korte termijn ontwikkeld tot nieuwbouwlocatie. De gronden zijn al aangekocht. Voorgesteld wordt om het praktijkpeil met een zomerpeil van NAP -1,10 m en een winterpeil van NAP -1,20 m te handhaven.

PG0553, PG0875 en PG0881

In deze peilgebieden wordt een afwijkend peilbeheer gevoerd. Dit zijn voornamelijk hoogwaterzones. De gronden zijn hier hoog gelegen en water wordt door belanghebbenden vanuit de Hollandsche IJssel ingelaten. Het waterschap wil op termijn het beheer van het waterpeil in deze gebieden gaan reguleren en zelf beheren. Voorgesteld wordt de huidige situatie met een afwijkend peil vast te stellen.

6.2 Effecten peilvoorstel

Watersysteem

De huidige waterhuishoudkundige situatie in het gebied Rijnenburg wordt niet aangepast, met uitzondering van de regulering van aanwezige hoogwatervoorzieningen en de onderbemaling. De drooglegging blijft hetzelfde en er vindt geen verdroging of vernatting van het gebied plaats. De waterbergingscapaciteit blijft eveneens hetzelfde. Dit betekent dat de geconstateerde wateropgave (p. 22) aanwezig blijft totdat hiervoor maatregelen zijn uitgewerkt.

Waterkwaliteit

Vanwege de handhaving van de huidige (praktijk)peilen verandert de waterdiepte niet, hierdoor zal de waterkwaliteit waarschijnlijk ook niet veranderen. Het knelpunt ten aanzien van de waterkwaliteit wordt niet opgelost.

Landbouw

De waterhuishoudkundige situatie voor de landbouw blijft hetzelfde, omdat de bestaande drooglegging wordt gehandhaafd.

Natuur en landschap

De waterhuishoudkundige situatie voor natuur en landschap wordt niet gewijzigd, waardoor er geen effecten zijn. De ecologische waarden en het landschap blijven hetzelfde.

Archeologische en cultuurhistorische waarden

De waterhuishoudkundige situatie voor archeologie en cultuurhistorische waarden wordt niet gewijzigd, waardoor er geen effecten zijn.

Bebouwing

De waterpeilen in enkele hoogwatergebieden en hoogwaterzones rondom de bebouwing zijn niet exact vastgesteld. De waterpeilen worden beheerd door de belanghebbenden. Tevens is niet bekend welke bebouwing gevoelig is voor verzakking. Hierdoor is het niet mogelijk om de effecten voor de bebouwing te beschrijven. In geen van gebieden vindt overigens een peilverlaging plaats, waardoor geen (extra) risico's voor bebouwing ontstaan.

In het gebied Heijcopse polder, waar de geplande woningbouw van de gemeente Utrecht ligt (de wijk Rijnenburg), is de drooglegging in de huidige situatie gering. Bij een onveranderd peil en het achterwege laten van grondophoging zal deze situatie gehandhaafd blijven en tot de nodige problemen kunnen leiden.

Financiële belangen

Bij handhaving van het huidige waterpeil hoeven geen kosten gemaakt te worden voor aanpassing van de waterhuishoudkundige situatie. De financiële belangen van de overige belanghebbenden worden niet gewijzigd.

7 Nieuwe (voorgestelde) waterhuishoudkundige situatie

7.1 Vaststelling nieuwe peilen

De nieuwe (voorgestelde) peilen en peilgebieden zijn weergegeven in tabel 7.1.

Tabel 7.1: Overzicht vastgestelde peilen, praktijkpeilen, nieuwe peilen en bijbehorende drooglegging

nummer peilgebied	vastgestelde peilen 1988 (m t.o.v. NAP)		praktijk peilen (m t.o.v. NAP)		voorgestelde peilen (m t.o.v. NAP)		gemiddeld e maaiveld- hoogte (m tov NAP)	gemiddelde drooglegging (m) nieuwe situatie	
	zomer	winter	zomer	winter	zomer	winter		zomer	winter
PG0110	-	-	-0,60	-0,75	-0,60	-0,75	0,03	0,63	0,78
PG0111	-	-	-0,90	-1,10	-0,90	-1,10	-0,28	0,63	0,83
PG0445	-	-	-1,00	-1,10	-1,00	-1,10	-0,21	0,79	0,89
PG0446	-	-	-0,75	-0,85	-0,75	-0,85	0,05	0,80	0,90
PG0449*	-	-	-1,70	-1,60	-1,70	-1,60	2,41	4,11	4,01
PG0450	-	-	-1,40	-1,70	-1,40	-1,70	-0,12	1,28	1,58
PG0451	-	-	-1,45	-1,55	-1,45	-1,55	0,23	1,68	1,78
PG0452	-	-	-1,00	-1,10	-1,00	-1,10	-0,45	0,56	0,66
PG0453	-1,70	-1,90	-1,60	-1,70	-1,60	-1,70	-0,93	0,67	0,77
PG0454	-	-	vast peil: -1,55		vast peil: -1,55		-0,67	0,88	
PG0455	-	-	vast peil: -1,60		vast peil: -1,60		-0,51	1,09	
PG0456	-	-	vast peil: -1,60		vast peil: -1,60		-0,48	1,12	
PG0459	-	-	vast peil: -0,40		vast peil: -0,40		0,33	0,73	
PG0460	-	-	vast peil: -0,30		vast peil: -0,30		0,49	0,79	
PG0461	-	-	-0,30	-0,40	-0,30	-0,40	0,69	0,99	1,09
PG0463	-	-	-0,30	-0,40	-0,30	-0,40	1,04	1,34	1,44
PG0546	-	-	-1,70	-1,90	-1,70	-1,90	-0,83	0,87	1,07
PG0547	-1,10	-1,30	-1,10	-1,20	-1,10	-1,20	-0,59	0,52	0,62
PG0548	-1,60	-1,75	vast peil: -1,60		vast peil: -1,60		-0,97	0,62	
PG0553	-	-	afwijkend peil		afwijkend peil		-0,08	-	
PG0554	-	-	0,10	-0,10	0,10	-0,10	0,83	0,73	0,93
PG0555	-	-	-0,85	-0,95	-0,85	-0,95	-0,04	0,81	0,91
PG0556	-	-	vast peil: -0,80		vast peil: -0,80		0,72	1,52	
PG0557	-	-	vast peil: -0,50		vast peil: -0,50		1,47	1,97	
PG0558	-1,60	-1,60	-1,60	-1,65	-1,60	-1,65	-0,97	0,63	0,68
PG0591	-1,95	-2,10	-1,90	-2,00	-1,90	-2,00	-1,08	0,82	0,92
PG0592	-	-	vast peil: -1,80		vast peil: -1,80		-0,74	1,04	
PG0683	-	-	vast peil: -0,30		vast peil: -0,30		0,81	1,11	
PG0762	-	-	vast peil: -0,15		vast peil: -0,15		0,39	0,54	
PG0763	-	-	flexibel peil: - 1,00 tot -1,50		flexibel peil: -1,00 tot -1,50		-0,52	van 0,48 tot 0,98	
PG0764	-	-	vast peil: -1,50		vast peil: -1,50		-0,95	0,55	
PG0873*	-	-	-0,30		-0,30		2,97	3,27	
PG0875	-	-	afwijkend peil		afwijkend peil		0,08	-	
PG0877	-	-	-2,20		-2,20		-1,83	0,37	
PG0878	-	-	-1,70		-1,70		-1,12	0,58	
PG0881	-	-	afwijkend peil		afwijkend peil		0,59	-	

* betreft oude vuilstortplaats.

De nieuwe peilen zijn gelijk aan de praktijkpeilen in de peilgebieden. In de meeste peilgebieden zal de overgang van winterpeil naar zomerpeil plaatsvinden eind maart/begin april op basis van de weersgesteldheid en de grondwaterstand in de peilgebieden. Voor de overgang van zomerpeil naar winterpeil zal dit eind september/begin oktober zijn.

De effecten van de nieuwe peilen zijn beschreven in paragraaf 6.2. De nieuwe waterhuishoudkundige situatie en de bijbehorende drooglegging blijven gelijk aan de huidige situatie zoals weergegeven op kaart 7 en 8.

Literatuurlijst

- DLO-Staring Centrum, *Bodemkaart van Nederland 1:50 000 Algemene begrippen en indelingen*, Wageningen, 1983
- DLO-Staring Centrum, *Bodemkaart van Nederland 1:50 000*
- Europese Unie, *Europese Kaderrichtlijn Water*, 2000
- Europese Unie, *Europese Verdrag van Valletta (Malta)*, <http://www.minocw.nl/malta>, 1992
- Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden, *Waterstructuurvisie Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden*, 2002
- Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden, *Waterbeheersplan Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden 2003-2007*, 2003
- Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden, *Studie Wateropgave HDSR-west*, 2005
- Ministerie van Volkshuisvesting Ruimtelijke Ordening en Milieu, *Nota Ruimte*, 2006
- Ministeries van VROM, OCW, LNV en V&W, *Nota Belvedere*, www.belvedere.nu, 1999
- Programmabureau Groene Hart, www.groene-hart.nl
- Provincie Utrecht, *Cultuurhistorie in Utrecht*,
<http://geocement.esrinl.com/cultuurhistorie/chs1.html>
- Provincie Utrecht, *Programma ecologische verbindingzones, deel 3: stand van zaken 2002, basisdocument*, 2002
- Provincie Utrecht, *Streekplan Utrecht 2005-2015*, 2004
- Provincie Utrecht, *Stroomgebiedsvisie Amstelland*, 2002
- Provincie Utrecht, *Waterhuishoudingsplan provincie Utrecht 2005-2010*, 2004
- Regionaal Bestuurlijk Overleg Rijn-West, *Zomernota Rijn-West 2006*, 2006
- Royal Haskoning, *Atlas bestrijdingsmiddelen in oppervlaktewater*,
www.bestrijdingsmiddelenatlas.nl
- Stuurgroep Groene Hart van de provincies Noord-Holland, Zuid-Holland en Utrecht, *Bestuurlijk werkdocument Uitvoeringsplan voor het Groene Hart*, 2006

Bijlage 1: Functiebeschrijvingen uit het streekplan

Streekplan Utrecht 2005 – 2015

Stedelijk gebied

Aaneengesloten bebouwd gebied met als hoofdfunctie wonen, maar waarin ook functies voorkomen als bedrijvigheid, (soms grootschalige) kantoorconcentraties, en andere stedelijke voorzieningen waaronder ook stedelijk groen en water.

Landelijk gebied 1: hoofdfunctie stedelijk uitloopgebied

Landelijk gebied grenzend aan stedelijk gebied met een stedelijke invloed door een afwisseling van (dag)recreatieterreinen, recreatief groen, fiets- en wandelpaden, begraafplaatsen, volkstuincomplexen, maneges, sportvelden, agrarisch gebruik, incidenteel tuinbouw en kleine natuurgebieden en ecologische verbindingzones.

Landelijk gebied 2: landelijk gebied met hoofdfunctie agrarisch

Agrarisch gebied met zowel grondgebonden als niet-grondgebonden landbouw; veel gebieden met grondgebonden landbouw hebben landschappelijke, ecologische en cultuurhistorische waarden en worden gekenmerkt door recreatief medegebruik; binnen deze zone bevinden zich ook kleine recreatie- en natuurgebieden en ecologische verbindingzones.

Landelijk gebied 3: landelijk gebied met een verweving van functies

Afwisselend en landschappelijk waardevol gebied met verweving van landbouw, natuur, recreatie en in enkele gevallen zeer extensieve woonmilieus; het kan gaan om zowel verweving op perceelsniveau als om een mozaïek van gescheiden functies.

Bebouwingscontour

Contour rond stads- en dorpsgebied. Buiten bebouwingscontouren geldt een restrictief beleid ten aanzien van stedelijke ontwikkelingen. In de bijlage Bebouwingscontouren is voor elk stedelijk gebied van enige omvang de exacte ligging van de bebouwingscontour weergegeven op schaal van 1:25.000. Daarnaast is hier het onderscheid tussen stedelijk gebied en te ontwikkelen gebied weergegeven. Deze kaarten gaan bij de beoordeling van de ligging van de bebouwingscontour boven de plankaart.

Bebouwingslint met cultuurhistorische waarde

Bebouwingslint veelal in het landelijk gebied waar beperkingen gelden ten aanzien van ruimtelijke ontwikkelingen vanwege de cultuurhistorische waarden met name in relatie tot het omringende landschap.

Bijlage 2: Kernpunten provinciaal beleid voor peilbesluiten

Utrecht

De provincie Utrecht heeft de kernpunten voor het opstellen van peilbesluiten vastgelegd in het Waterhuishoudingsplan. De hoofdpunten uit het Waterhuishoudingsplan zijn:

- Peilafwijkingen behoren tot de uitzondering, zodat de waterbeheerders maximaal de waterbeheersing in handen hebben en de versnippering tegengegaan wordt. Peilafwijkingen (particuliere op- en onderbemalingen) worden beperkt tot maximaal 10% van een peilgebied. De waterschappen stellen voorwaarden aan alle te verlenen vergunningen voor peilafwijkingen.
- De drooglegging in diepe veengebieden wordt in principe niet vergroot ten opzichte van vigerende peilbesluiten om de snelheid van de maaiveldddaling niet te vergroten. Als het landbouwkundig noodzakelijk is en geen onevenredige schade voor andere belangen ontstaat kan de drooglegging vergroot worden. Waar nodig beschouwen waterbeheerders de gevolgen voor het uitoefenen van de landbouwfunctie op bedrijfsniveau in het kader van het bepalen van schadevergoeding.
- De maximale gebiedsgemiddelde drooglegging (gerekend per peilvak) in diepe veengebieden bedraagt 60 cm. Voor sommige gebieden in de landinrichtingsprojecten Eemland en Lopikerwaard gelden afspraken over een diepere ontwatering. Deze afspraken worden gerespecteerd. Bij nieuwe peilbesluiten is het streven om waar mogelijk de drooglegging ook hier te beperken tot 60 cm.
- Om maaiveldddaling niet te versterken moeten in zettingsgevoelige gebieden peilverlagingen van meer dan 5 cm gefaseerd ingevoerd worden (bij voorkeur in stappen van 2 à 3 cm per jaar, maar met maximaal 5 cm per jaar).
- Ter vermindering van watertekorten en verbetering van de waterkwaliteit wordt het vasthouden van water bevorderd. Van de waterbeheerders wordt verwacht dat zij de mogelijkheden voor flexibel, dynamisch en natuurlijk peilbeheer onderzoeken en waar mogelijk en wenselijk toepassen, onder heldere juridische voorwaarden.
- Bij het opstellen van peilbesluiten moet het GGOR, indien mogelijk, worden vastgelegd. Het gebruik van GGOR mag echter niet leiden tot vertraging van de actualisering van peilbesluiten.
- In zettingsgevoelige gebieden kan peilindexering worden toegepast om de drooglegging gedurende de looptijd van het peilbesluit constant te houden.
- Het archeologisch erfgoed wordt conform het beleid zoals vastgelegd in de Cultuurhistorische Hoofdstructuur en de nota *Niet van gisteren* zo veel mogelijk beschermd. In het kader van peilbeheer is daarbij met name van belang het beschermen van organisch materiaal in de bodem tegen oxidatie als gevolg van daling van de grondwaterspiegel.

Bij het opstellen van de peilbesluiten moeten de bovenstaande doelen zo veel mogelijk worden nagestreefd. Indien de doelen strijdig zijn, moet de waterbeheerder een keuze maken ten aanzien van de verschillende doelen. Voor ieder peilbesluit moet beoordeeld worden hoe de balans uitvalt tussen de ontwikkelingen voor de verschillende doelen. In diepe veenweidegebieden is een grotere drooglegging dan 60 cm gemiddeld per peilvak in geen geval toegestaan met uitzondering van de vermelde landinrichtingsprojecten.

Bijlage 3: Hoofdpunten beleidsnota peilbesluiten HDSR

De hoofdpunten uit de Beleidsnota peilbesluiten van het hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden:

- Het peilbeheer wordt zo veel mogelijk afgestemd op de functies uit de waterbeheersplannen en streekplannen.
- Voor agraris ch grondgebruik worden de volgende droogleggingsnormen gehanteerd:

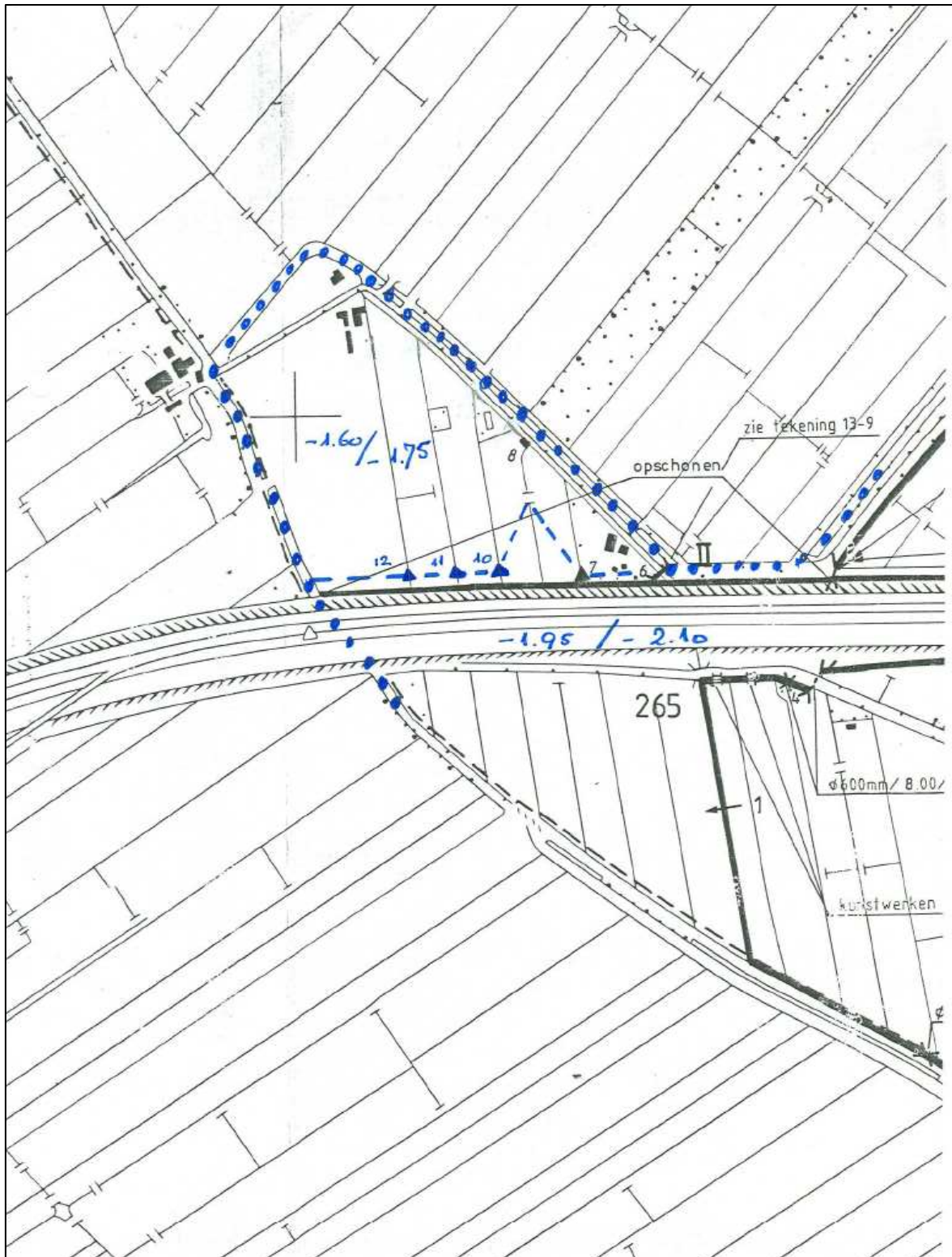
bodemsoort	droogleggingsnorm
veen	< 0,60
klei op veen	0,60 – 0,80
klei	0,70 – 1,00
klei op zand	0,70 – 1,00
zand	0,50 – 0,80

- Voor gebieden met de hoofdfunctie natuur en landschap wordt de drooglegging afgestemd op het streefbeeld voor het gebied.
- Voor bebouwde gebieden wordt een droogleggingsnorm van 0,70 – 1,00 m gehanteerd.
- Om gebiedseigen water zo goed mogelijk te kunnen benutten streeft het waterschap naar de invoering van een flexibel peilbeheer. In nieuw op te stellen peilbesluiten moet aangegeven worden welke mate van flexibel peilbeheer voor een bepaald gebied ingevoerd zal worden.
- Ten aanzien van peilaanpassingen geldt:
 - In zettingsgevoelige gebieden worden in principe geen verdere peilverlagingen doorgevoerd.
 - Peilverlagingen kunnen alleen worden doorgevoerd indien aangetoond kan worden dat voor een duurzame landbouw peilverlaging noodzakelijk is. In geval van functiewijziging zal het waterschap per geval beoordelen of hiervoor een uitzondering gemaakt kan worden.
 - In gebieden met de hoofdfunctie landbouw wordt de grootte van de peilaanpassing bepaald aan de hand van maaiveld daling.
 - In gebieden met de hoofdfunctie natuur en landschap die begrensd en/of verworven zijn, worden geen peilverlagingen ingevoerd tenzij het natuurbelang daarbij gebaat is.
 - Peilaanpassingen worden gefaseerd ingevoerd met maximaal 0,05 m/jaar.
 - In de peilbesluiten wordt aangegeven in hoeverre het wenselijk en mogelijk is om door middel van een jaarlijkse peilaanpassingen te anticiperen op de te verwachten maaiveld daling.
- Het waterschap streeft er naar het aantal op- en onderbemalingen zo beperkt mogelijk te houden door de volgende criteria te hanteren bij de beoordeling van vergunningaanvragen:
 - Peilafwijkingen mogen niet in strijd zijn met de doelstellingen van de functie van het betreffende gebied.
 - Peilafwijkingen mogen geen negatieve gevolgen hebben voor de doelstellingen of functies in het aangrenzende gebied.
 - Bij onderbemalingen moet de hoogteligging van het maaiveld of de droogleggingseisen van het grondgebruik meer dan 0,10 m afwijken van het gemiddelde van het gehele peilgebied.
 - Een onderbemaling mag niet dieper worden bemalen dan de na te streven drooglegging voor het betreffende grondgebruik op de betreffende grondsoort.

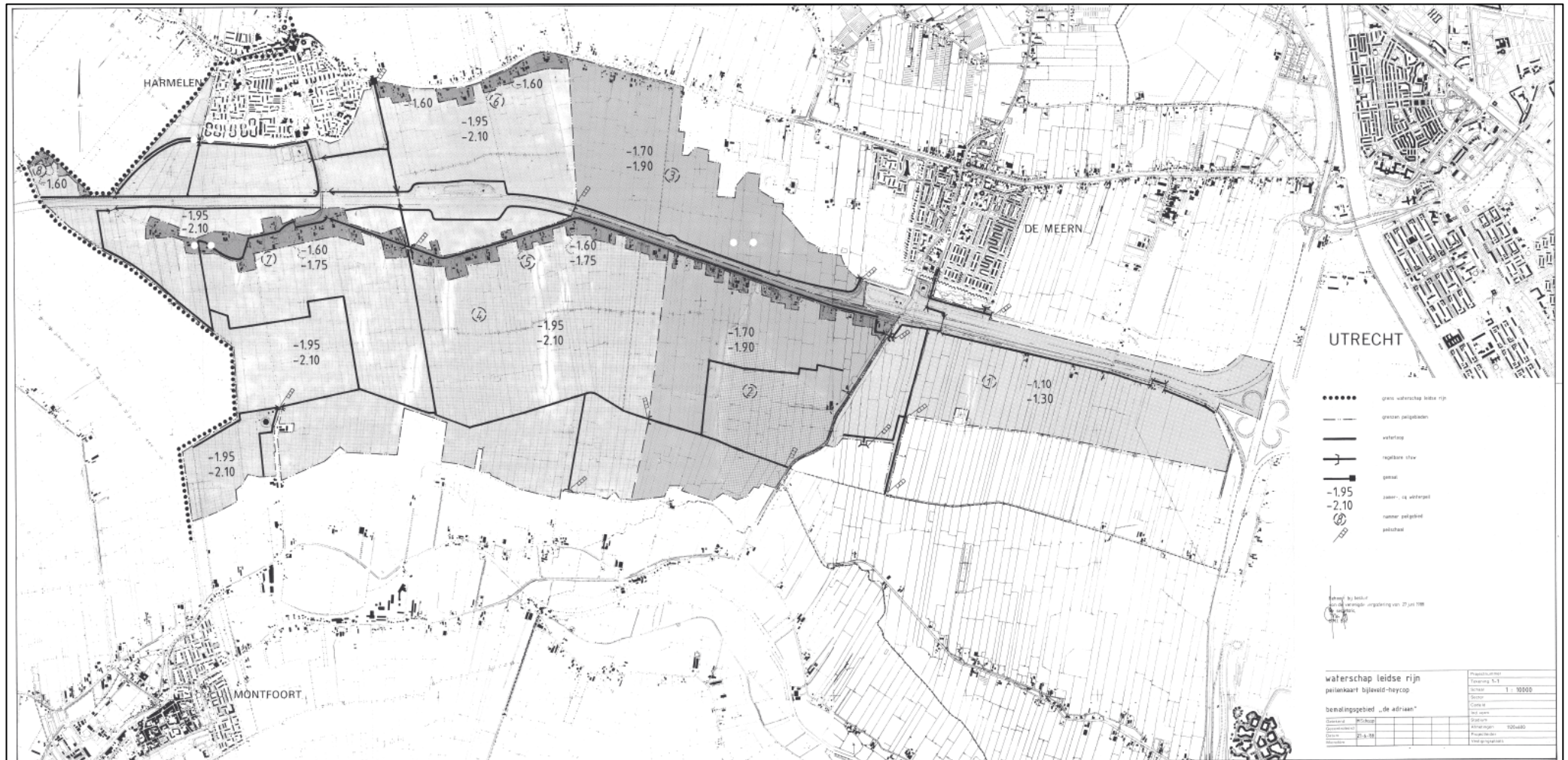
- In veen- en klei op veengebieden mag het te handhaven peil in een onderbemaling niet meer dan 0,20 m afwijken van het voor dat peilgebied vastgestelde zomer- en winterpeil.
- De peilafwijking mag geen schadelijke gevolgen hebben voor bebouwing. Het peil in een onderbemaling mag niet meer dan 0,50 m lager zijn dan in een aangrenzende hoogwatervoorziening.

Naast bovengenoemde voorwaarden geldt als algemene norm dat binnen het peilgebied niet meer dan 25% van de oppervlakte mag worden op- of onderbemalen. Bij deze oppervlakte wordt uitgegaan van de totale perceelsgrootte, inclusief het aanwezige oppervlaktewater binnen het op- of onder te bemalen gebied.

Bijlage 4: Oude peilbesluiten

Toelichting peilbesluit Rijnenburg 2009

Kaarten

1. Ligging deelgebied, polder- en peilgebiedindeling
2. Functiekaart
3. Landgebruik
4. Bodemopbouw en grondwatertrappen
5. Maaiveldhoogte
6. Maaivelddaling
7. Drooglegging huidige situatie
8. Huidige waterhuishoudkundige inrichting
9. Kwel en wegzijging
10. Cultuurhistorische waarden

*De datum die op de kaarten is vermeld, is de datum waarop de kaart ten behoeve van dit peilbesluit is gemaakt. Daarbij is gebruik gemaakt van de gegevens die op dat moment in het geografisch informatiesysteem van het waterschap beschikbaar waren.
Vanwege de ontwikkelingen die continu in het gebied plaats vinden kan de actuele situatie afwijken.*